

V Bruseli 15. marca 2022
(OR. en)

7246/22

Medziinštitucionálne spisy:
2021/0071(COD)
2021/0068(COD)

COVID-19 66
JAI 350
POLGEN 38
FRONT 123
FREMP 61
IPCR 39
VISA 50
MI 196
SAN 158

TRANS 147
COCON 24
COMIX 136
SCHENGEN 29
AVIATION 45
PHARM 45
RELEX 358
TOUR 25
CODEC 298

SPRIEVODNÁ POZNÁMKA

Od: Martine DEPREZOVÁ, riaditeľka, v zastúpení generálnej tajomníčky Európskej komisie

Dátum doručenia: 15. marca 2022

Komu: Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, generálny tajomník Rady Európskej únie

Č. dok. Kom.: COM(2022) 123 final

Predmet: SPRÁVA KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE podľa článku 16 ods. 2 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/953 o rámci pre vydávanie, overovanie a uznávanie interoperabilných potvrdení o očkovaní proti ochoreniu COVID-19, o vykonaní testu a prekonaní tohto ochorenia (digitálny COVID preukaz EÚ) s cieľom uľahčiť voľný pohyb počas pandémie ochorenia COVID-19

Delegáciám v prílohe zasielame dokument COM(2022) 123 final.

Príloha: COM(2022) 123 final

EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 15. 3. 2022
COM(2022) 123 final

SPRÁVA KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE

**podľa článku 16 ods. 2 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ)
2021/953 o rámci pre vydávanie, overovanie a uznávanie interoperabilných potvrdení
o očkovaní proti ochoreniu COVID-19, o vykonaní testu a prekonaní tohto ochorenia
(digitálny COVID preukaz EÚ) s cieľom uľahčiť voľný pohyb počas pandémie
ochorenia COVID-19**

1. Úvod

Európsky parlament a Rada 14. júna 2021 prijali nariadenie (EÚ) 2021/953, ktorým sa zriaďuje digitálny COVID preukaz EÚ (ďalej len „nariadenie o digitálnom COVID preukaze EÚ“)¹. Nariadením, ktoré vychádza z návrhu Komisie², sa stanovuje spoločný rámec pre vydávanie, overovanie a uznávanie interoperabilných potvrdení o očkovaní proti ochoreniu COVID-19, o vykonaní testu alebo prekonaní tohto ochorenia s cieľom uľahčiť voľný pohyb občanov EÚ a ich rodinných príslušníkov počas pandémie ochorenia COVID-19. Toto nariadenie sprevádza nariadenie (EÚ) 2021/954³, ktorým sa pôsobnosť rámca digitálneho COVID preukazu EÚ rozširuje na štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa oprávnené zdržiavajú na území členského štátu alebo v ňom majú oprávnený pobyt a sú oprávnení cestovať do iných členských štátov v súlade s právom EÚ.

Digitálny COVID preukaz EÚ predstavuje jednoduchý a bezpečný spôsob, ako počas cestovania preukázať stav osoby v súvislosti s očkovaním proti ochoreniu COVID-19, vykonaním testu alebo prekonaním tohto ochorenia. Preukaz je bezplatný a možno ho používať v digitálnom i papierovom formáte.⁴ Digitálny COVID preukaz EÚ je kľúčovým prvkom reakcie Európy na pandémiu ochorenia COVID-19 a rýchlo sa stal normou v Európe aj mimo nej. Od začiatku uplatňovania nariadenia bolo vydaných viac než 1,7 miliardy digitálnych COVID preukazov EÚ.⁵

Nariadenie o digitálnom COVID preukaze EÚ má dôležitý medzinárodný rozmer. Komisia sa v ňom splnomocňuje na pripájanie systémov potvrdení súvisiacich s ochorením COVID-19 v tretích krajinách, keď sa stanoví, že ich potvrdenia spĺňajú príslušné požiadavky na to, aby boli považované za rovnocenné s digitálnymi COVID preukazmi EÚ na účely uľahčenia uplatňovania práva na voľný pohyb zo strany ich držiteľov.⁶ Systém digitálneho COVID preukazu EÚ sa stal globálnou normou, pričom okrem 27 členských štátov sa do neho dosiaľ zapojilo 35 tretích krajín a území z piatich kontinentov. Úspech digitálneho COVID preukazu EÚ prispel k obnoveniu bezpečného medzinárodného cestovania.

¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/953 zo 14. júna 2021 o rámci pre vydávanie, overovanie a uznávanie interoperabilných potvrdení o očkovaní proti ochoreniu COVID-19, o vykonaní testu a prekonaní tohto ochorenia (digitálny COVID preukaz EÚ) s cieľom uľahčiť voľný pohyb počas pandémie ochorenia COVID-19 (Ú. v. EÚ L 211, 15.6.2021, s. 1).

² Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o rámci pre vydávanie, overovanie a uznávanie interoperabilných potvrdení o očkovaní, vykonaní testu a prekonaní ochorenia s cieľom uľahčiť voľný pohyb počas pandémie ochorenia COVID-19 (digitálne zelené osvedčenie) [COM(2021) 130 final].

³ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/954 zo 14. júna 2021 o rámci pre vydávanie, overovanie a uznávanie interoperabilných potvrdení o očkovaní proti ochoreniu COVID-19, o vykonaní testu a prekonaní tohto ochorenia (digitálny COVID preukaz EÚ), pokiaľ ide o štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa oprávnené zdržiavajú na území členských štátov alebo v nich majú oprávnený pobyt, počas pandémie ochorenia COVID-19 (Ú. v. EÚ L 211, 15.6.2021, s. 24).

⁴ Vzor papierového formátu je k dispozícii na tejto adrese:
https://ec.europa.eu/health/sites/default/files/ehealth/docs/covid-certificate_paper_guidelines_en.pdf.

⁵ K dátumu uzávierky 28. februára 2022. Podrobné údaje podľa jednotlivých členských štátov sú súčasťou prílohy I.

⁶ Podľa článku 8 ods. 2 nariadenia (EÚ) 2021/953.

V súlade s nariadením o digitálnom COVID preukaze EÚ Komisia v októbri 2021 predložila Európskemu parlamentu a Rade správu.⁷ V tejto správe sa uvádzal prehľad vykonávania nariadenia od jeho prijatia 14. júna 2021. Obsahovala informácie o technickom vykonávaní nariadenia, pripojení tretích krajín do systému, využívaní potvrdení v odvetví leteckej dopravy a využívaní potvrdení členskými štátmi na účely nesúvisiace s cestovaním. Uvádzala sa v nej aj analýza možného vydávania potvrdení o prekonaní ochorenia na základe výsledkov rýchlych antigénových testov a testov na protilátky, ako aj analýza obdobia platnosti potvrdení o prekonaní ochorenia a o očkovaní. Poskytovala prehľad informácií prijatých od členských štátov, ktoré sa týkali vykonávania nariadenia, vrátane oznámení o dodatočných obmedzeniach voľného pohybu pre držiteľov digitálneho COVID preukazu EÚ. V správe sa v neposlednom rade uvádzalo, že Komisia predloží návrh na predĺženie obdobia uplatňovania nariadenia, pričom zohľadní vývoj epidemiologickej situácie v súvislosti s pandémiou ochorenia COVID-19.

V nariadení o digitálnom COVID preukaze EÚ sa stanovuje, že Komisia do 31. marca 2022 predloží Európskemu parlamentu a Rade ďalšiu správu. Táto druhá správa má obsahovať najmä posúdenie vplyvu nariadenia na uľahčenie voľného pohybu, a to aj na cestovanie a cestovný ruch, na uznávanie rôznych druhov vakcín, na základné práva a nediskrimináciu, ako aj na ochranu osobných údajov počas pandémie ochorenia COVID-19.

Okrem tém, ktoré sa výslovne uvádzajú v nariadení, táto správa obsahuje aj aktualizované informácie o počte vydaných digitálnych COVID preukazov EÚ, najnovšom technickom vývoji v súvislosti so systémom digitálneho COVID preukazu EÚ a pripojení ďalších tretích krajín do systému. V nadväznosti na prvú správu sa v nej uvádzajú aj informácie o vydávaní potvrdení o prekonaní ochorenia na základe výsledkov rýchlych antigénových testov a testov na protilátky, vydávaní potvrdení o vykonaní testu na základe laboratórnych antigénových testov, ako aj o období uznávania potvrdení o prekonaní ochorenia a očkovaní. Napokon sa v správe vysvetľuje, prečo vlastne Komisia 3. februára 2022 prijala návrh na predĺženie platnosti nariadenia o digitálnom COVID preukaze EÚ do 30. júna 2023⁸.

⁷ Správa Komisie Európskemu parlamentu a Rade podľa článku 16 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2021/953 o rámci pre vydávanie, overovanie a uznávanie interoperabilných potvrdení o očkovaní proti ochoreniu COVID-19, o vykonaní testu a prekonaní tohto ochorenia (digitálny COVID preukaz EÚ) s cieľom uľahčiť voľný pohyb počas pandémie ochorenia COVID-19 [COM(2021) 649 final].

⁸ Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2021/953 o rámci pre vydávanie, overovanie a uznávanie interoperabilných potvrdení o očkovaní proti ochoreniu COVID-19, o vykonaní testu a prekonaní tohto ochorenia (digitálny COVID preukaz EÚ) s cieľom uľahčiť voľný pohyb počas pandémie ochorenia COVID-19 [COM(2022) 50 final].

2. UPLATŇOVANIE NARIADENIA O DIGITÁLNOH COVID PREUKAZE EÚ A JEHO VPLYV NA ZÁKLADNÉ PRÁVA A NEDISKRIMINÁCIU

2.1. Uľahčovanie voľného pohybu a nediskriminácia

2.1.1. Pandémia ochorenia COVID-19 a voľný pohyb v rámci EÚ

Právo na slobodný pohyb a pobyt na území členských štátov EÚ je jedným z práv, ktoré občania EÚ oceňujú najviac. V prieskume Eurobarometra z roku 2020⁹ sa viac než 8 z 10 respondentov (84 %) vyjadrilo, že voľný pohyb občanov EÚ v rámci EÚ je celkovo prínosný pre hospodárstvo ich krajiny. Základné právo na slobodný pohyb je zakotvené v článku 21 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, ako aj v článku 45 Charty základných práv.

Právo na slobodný pohyb a pobyt na území členských štátov nie je absolútne. Jeho uplatňovanie môže podliehať obmedzeniam, pokiaľ sa uplatňujú v súlade so všeobecnými zásadami práva EÚ, a najmä so zásadami nediskriminácie¹⁰ a proporcionality¹¹. Právo občanov EÚ na slobodný pohyb a pobyt možno obmedziť napríklad z dôvodu verejnej bezpečnosti¹².

Členské štáty počas pandémie ochorenia COVID-19 prijali opatrenia v záujme ochrany verejného zdravia, ktorými sa obmedzovalo uplatňovanie práva na slobodný pohyb a pobyt v rámci EÚ. Tieto opatrenia mali obmedziť šírenie vírusu SARS-CoV-2 a chrániť zdravotnícke systémy pred prekročením kapacít.

Ochrana verejného zdravia môže predstavovať oprávnený dôvod na obmedzenie voľného pohybu. Pri takýchto obmedzeniach z dôvodov verejného zdravia však musia byť dodržané zásady práva EÚ, ako je zásada proporcionality a nediskriminácie. Žiadne prijaté opatrenia by nemali presahovať rámec toho, čo je nevyhnutne potrebné na ochranu verejného zdravia. Komisia túto skutočnosť, ktorá sa stanovuje aj v článku 11 ods. 1 nariadenia o digitálnom COVID preukaze EÚ, neustále zdôrazňovala vo svojich rôznych návrhoch prijatých k otázke voľného pohybu počas pandémie ochorenia COVID-19¹³.

⁹

<https://www.europarl.europa.eu/cmsdata/214273/Eurobarometer%20Report%20Summary%20-%20EU%20Citizenship%20&%20Democracy%20-%20July%202020.pdf>

¹⁰ Článok 21 Charty základných práv.

¹¹ Článok 52 ods. 2 charty a rozsudok zo 17. septembra 2002, Baumbast a R, vec C-413/99, EU:C:2002:493.

¹² Článok 27 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2004/38/ES z 29. apríla 2004 o práve občanov Únie a ich rodinných príslušníkov voľne sa pohybovať a zdržiavať sa v rámci územia členských štátov, ktorá mení a dopĺňa nariadenie (EHS) 1612/68 a ruší smernice 64/221/EHS, 68/360/EHS, 72/194/EHS, 73/148/EHS, 75/34/EHS, 75/35/EHS, 90/364/EHS, 90/365/EHS a 93/96/EHS (Ú. v. EÚ L 158, 30.4.2004, s. 77).

¹³ Pozri návrh odporúčania Rady o koordinovanom prístupe k obmedzeniu voľného pohybu v reakcii na pandémiu COVID-19 [COM(2020) 499 final] zo 4. septembra 2020 vypracovaný Komisiou, návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o rámci pre vydávanie, overovanie a uznávanie interoperabilných potvrdení o očkovaní, vykonaní testu a prekonaní ochorenia s cieľom uľahčiť voľný pohyb počas pandémie ochorenia COVID-19 (digitálne zelené osvedčenie) [COM(2021) 130 final] zo 17. marca 2021 vypracovaný Komisiou, návrh odporúčania Rady o koordinovanom prístupe na uľahčenie

Obmedzenia prijaté členskými štátmi v reakcii na pandémiu ochorenia COVID-19 mali rôzne formy. V počiatočnej fáze pandémie členské štáty zašli tak ďaleko, že zakázali vstup na svoje územie alebo jeho opustenie a niektoré opätovne zaviedli aj kontroly na vnútorných hraniciach v rámci schengenského priestoru. Iné opatrenia zahŕňali požiadavku, aby cestujúci podstúpili testy na infekciu vírusom SARS-CoV-2 alebo absolvovali samoizoláciu/karanténu. Niektoré členské štáty od cestujúcich takisto vyžadovali, aby pred vstupom na ich územie alebo pri ňom predložili formuláre na vyhľadanie cestujúceho alebo splnili iné požiadavky na registráciu.

Pokiaľ sú určité cestovné obmedzenia potrebné z hľadiska verejného zdravia a sú v súlade so zásadami nediskriminácie a proporcionality, nie sú v rozpore s právom na voľný pohyb a pobyt na území EÚ.

Nariadenie o digitálnom COVID preukaze EÚ bolo prijaté v tomto kontexte. Je dôležité zdôrazniť, že v nariadení, ktorým sa stanovili interoperabilné potvrdenia o očkovaní proti ochoreniu COVID-19, o vykonaní testu a prekonaní tohto ochorenia, sa od členských štátov nevyžaduje, aby zaviedli obmedzenia práva na voľný pohyb.¹⁴ Ak sa členský štát rozhodne, že v súvislosti s uplatňovaním voľného pohybu nebude požadovať dôkaz o stave očkovania, vykonaní testu alebo prekonaní ochorenia, v nariadení o digitálnom COVID preukaze EÚ sa mu taká povinnosť neukladá. Nariadenie teda nemôže mať negatívny vplyv na voľný pohyb v rámci EÚ.

Komisia sa naopak domnieva, že systém digitálneho COVID preukazu EÚ mal a naďalej má pozitívny vplyv na voľný pohyb v čase, keď členské štáty obmedzujú jeho výkon z dôvodu verejného zdravia. Zabezpečuje totiž, aby mali občania právo získať interoperabilné a vzájomne uznávané potvrdenia o očkovaní proti ochoreniu COVID-19, o vykonaní testu a prekonaní tohto ochorenia, ktoré môžu používať pri uplatňovaní svojho práva na voľný pohyb. Ak členské štáty upustia od určitých obmedzení voľného pohybu osôb, ktoré sú držiteľmi dôkazu o očkovaní, vykonaní testu alebo prekonaní ochorenia, nariadením o digitálnom COVID preukaze EÚ sa zabezpečuje, aby občania mohli tieto výnimky využívať nediskriminačným spôsobom na základe potvrdení vydávaných v súlade s nariadením.

Bez nariadenia o digitálnom COVID preukaze EÚ by neexistovalo žiadne z týchto práv, teda právo získať potvrdenie a nepodliehať na základe tohto potvrdenia obmedzeniam rovnakým

bezpečného voľného pohybu počas pandémie COVID-19, ktorým sa nahrádza odporúčanie (EÚ) 2020/1475 [COM(2021) 749 final], z 25. novembra 2021 vypracovaný Komisiou a návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2021/953 o rámci pre vydávanie, overovanie a uznávanie interoperabilných potvrdení o očkovaní proti ochoreniu COVID-19, o vykonaní testu a prekonaní tohto ochorenia (digitálny COVID preukaz EÚ) s cieľom uľahčiť voľný pohyb počas pandémie ochorenia COVID-19 [COM(2022) 50 final], z 3. februára 2022 vypracovaný Komisiou.

¹⁴ Pozri aj odôvodnenie 14 nariadenia o digitálnom COVID preukaze EÚ: „Cieľom tohto nariadenia je uľahčiť uplatňovanie zásad proporcionality a nediskriminácie, pokiaľ ide o obmedzenia voľného pohybu počas pandémie ochorenia COVID-19, pri súčasnom zabezpečení vysokej úrovne ochrany ľudského zdravia. Nemalo by sa to chápať tak, že má uľahčovať alebo podporovať prijímanie obmedzení voľného pohybu alebo obmedzení iných základných práv v reakcii na pandémiu ochorenia COVID-19 vzhľadom na ich škodlivý účinok na občanov Únie a podniky [...]“.

spôsobom ako občania daného členského štátu. Neexistovala by ani jednotná norma zaisťujúca cezhraničnú interoperabilitu potvrdení súvisiacich s ochorením COVID-19. V prieskume, ktorý uskutočnila Komisia na začiatku februára 2022, dve tretiny odpovedajúcich členských štátov uviedli, že bez prijatia digitálneho COVID preukazu EÚ by zvážili vytvorenie vnútroštátneho potvrdenia súvisiaceho s ochorením COVID-19. Občanom by síce mohli vydávať potvrdenia poskytovatelia zdravotnej starostlivosti, ale neexistovala by záruka, že budú uznané, resp. pri neexistencii kódujúcej normy pochopené v iných členských štátoch. Mnohé rôzne druhy potvrdení by navyše nevyhnutne zvýšili riziko podvodu, falšovania a pozmeňovania.

V súlade so zásadou proporcionality by sa všetky obmedzenia voľného pohybu osôb v rámci EÚ zavedené v reakcii na pandémiu ochorenia COVID-19 vrátane možných požiadaviek členských štátov na predkladanie digitálnych COVID preukazov EÚ mali zrušiť hneď, ako to epidemiologická situácia umožní. V dôsledku toho je obdobie uplatniteľnosti nariadenia o digitálnom COVID preukaze EÚ časovo obmedzené, čo znamená, že by sa malo prestať uplatňovať po prekonaní pandémie, keď už potvrdenia na uľahčovanie cestovania nebudú potrebné.

V poslednom období sa EÚ vyrovnáva s vlnou prípadov ochorenia COVID-19 spôsobených znepokojujúcim variantom omikron.¹⁵ Očakáva sa, že po tom, ako počet prípadov spôsobených variantom omikron dosiahne svoj vrchol, veľká časť populácie bude aspoň na určité obdobie chránená pred ochorením COVID-19 vďaka očkovaniam, predchádzajúcej infekcii či obom týmto faktorom. Ďalšie zvýšenie počtu infekcií v druhej polovici roka 2022, a to aj v dôsledku vzniku nových znepokojujúcich variantov vírusu SARS-CoV-2, je však reálnou možnosťou, pokiaľ sa bude vírus naďalej všeobecne šíriť v súvislosti s veľkými rozdielmi v zaočkovanosti vo svete. Ako poznamenalo aj Európske centrum pre prevenciu a kontrolu chorôb (ECDC), v tejto fáze pandémie COVID-19 pretrváva značná neistota.¹⁶ Ani Svetová zdravotnícka organizácia zatiaľ nevyhlásila ukončenie ohrozenia verejného zdravia medzinárodného dosahu spôsobeného vírusom SARS-CoV-2.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti je možné, že členské štáty budú považovať za potrebné zachovať alebo opätovne zaviesť požiadavku, v súlade s ktorou budú občania EÚ uplatňujúci si svoje právo na voľný pohyb musieť predložiť dôkaz o očkovaní proti ochoreniu COVID-19, vykonaní testu alebo prekonaní tohto ochorenia, počas určitého obdobia po 30. júni 2022, t. j. po dátume, ktorý je v súčasnosti stanovený ako deň, keď má uplynúť platnosť nariadenia o digitálnom COVID preukaze EÚ. V prieskume uvádzanom v predchádzajúcom texte v podstate všetky odpovedajúce členské štáty uviedli možnú potrebu dôkazov o očkovaní, vykonaní testu alebo prekonaní ochorenia v kontexte cestovania v druhej polovici roka 2022 a prvej polovici roka 2023.

Komisia preto 3. februára 2022 navrhla predĺženie uplatňovania nariadenia o digitálnom COVID preukaze EÚ o 12 mesiacov, aby v prípade, že niektoré obmedzenia voľného pohybu

¹⁵ <https://www.ecdc.europa.eu/en/covid-19/country-overviews>.

¹⁶ <https://www.ecdc.europa.eu/sites/default/files/documents/RRA-19th%20update-27-jan-2022.pdf>.

z dôvodov verejného zdravia budú stále zavedené aj po 30. júni 2022, občania EÚ mali možnosť využívať svoje digitálne COVID preukazy EÚ, ktoré sú účinným a bezpečným spôsobom preukazovania ich stavu očkovania proti ochoreniu COVID-19, vykonania testu alebo prekonania ochorenia, ktorý zároveň umožňuje chrániť si súkromie.¹⁷ To by sa zabezpečilo návrhom Komisie.

Ako sa zdôrazňuje v návrhu, predĺženie by sa nemalo chápať tak, že sa od členských štátov, a to najmä členských štátov, ktoré rušia vnútroštátne opatrenia v oblasti verejného zdravia, vyžaduje, aby zachovali alebo uložili obmedzenia voľného pohybu. Členské štáty môžu jednoznačne zrušiť všetky takéto opatrenia aj počas trvania účinnosti nariadenia, keďže akékoľvek obmedzenie vrátane povinnosti predložiť dôkaz o niektorej z troch zdravotných udalostí, na ktoré sa vzťahuje digitálny COVID preukaz EÚ, by malo zostať zavedené iba vtedy, pokiaľ je to potrebné a primerané.

Predĺženie účinnosti nariadenia o digitálnom COVID preukaze EÚ o 12 mesiacov má preto zabezpečiť, aby bol digitálny COVID preukaz EÚ naďalej dostupný v prípade, že to bude potrebné aj po júni 2022.

Ak by naopak nedošlo k predĺženiu účinnosti nariadenia, Komisia by na konci júna 2022 musela rámec dôvery pre digitálny COVID preukaz EÚ ukončiť. Ak by neskôr v dôsledku opätovného zavedenia obmedzení členskými štátmi v druhej polovici roka 2022 alebo v prvej polovici roka 2023 vznikla znovu potreba potvrdenia, opätovné zriadenie systému v krátkom čase by bolo z právneho aj technického hľadiska mimoriadne náročné, ak nie nemožné. Občania EÚ by nemali možnosť využívať digitálne COVID preukazy EÚ ako dobre zavedený spôsob preukazovania stavu osoby v súvislosti s ochorením COVID-19 a potenciálne by čelili neexistencii cezhraničnej interoperability potvrdení súvisiacich s ochorením COVID-19.

2.1.2. Koordinácia obmedzení voľného pohybu v súvislosti s pandémiou ochorenia COVID-19

Členské štáty môžu zaviesť obmedzenia voľného pohybu z dôvodu verejného poriadku, verejnej bezpečnosti alebo verejného zdravia, ak sú v súlade s pravidlami a obmedzeniami stanovenými v práve EÚ. Takéto obmedzenia sa za bežných okolností prijímajú na individuálnej úrovni, napríklad vyhostenie občana EÚ, ktorý už nespĺňa podmienky na pobyt, a nevyžadujú si koordináciu viacerých alebo všetkých členských štátov. Počas pandémie sa však ukázalo, že neexistencia koordinácie a jednostranné obmedzenia voľného pohybu prijímané v podstate všetkými členskými štátmi môžu viesť k neistote občanov EÚ, aj keď opatrenia pri individuálnom posúdení sú v súlade s právom EÚ.

V záujme zabezpečenia koordinácie v celej EÚ Komisia od začiatku pandémie úzko spolupracuje s členskými štátmi s cieľom podporiť spoluprácu a výmenu informácií

¹⁷ https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/regulation_amending_regulation_eu_2021_-_953.pdf.

v súvislosti s touto otázkou.¹⁸ V záujme zachovania voľného pohybu v rámci EÚ za bezpečných podmienok je podľa Komisie nevyhnutné, aby sa pri prijímaní cestovných obmedzení ukladaných s cieľom zamedziť šíreniu vírusu a chrániť zdravie občanov uplatňoval dobre koordinovaný, predvídateľný a transparentný prístup.

Rada 13. októbra 2020 na návrh Komisie prijala odporúčanie (EÚ) 2020/1475 o koordinovanom prístupe k obmedzeniu voľného pohybu v reakcii na pandémiu COVID-19¹⁹. V odporúčaní Rady sa stanovil spoločný prístup v týchto kľúčových oblastiach: uplatňovanie spoločných kritérií pri rozhodovaní o tom, či zaviesť obmedzenia voľného pohybu; mapovanie rizika prenosu ochorenia COVID-19 uverejňované centrom ECDC na základe dohodnutého farebného kódu a koordinovaný prístup, pokiaľ ide o prípadné opatrenia, ktoré by sa mohli uplatniť na osoby pohybujúce sa medzi rôznymi oblasťami. V reakcii na vývoj pandémie bolo odporúčanie Rady o koordinovanom prístupe k obmedzeniu voľného pohybu od októbra 2020 viackrát aktualizované.²⁰

Ďalším dôležitým úspechom v tejto súvislosti bolo prijatie nariadenia o digitálnom COVID preukaze EÚ Európskym parlamentom a Radou 14. júna 2021. Jedným z cieľov nariadenia je prispieť ku ľahčeniu koordinovaného, postupného rušenia obmedzení voľného pohybu zavedených členskými štátmi v súlade s právom EÚ na obmedzenie šírenia vírusu SARS-CoV-2. V záujme čo najlepšieho využitia tohto rámca digitálneho COVID preukazu EÚ Rada v rovnaký deň prispôsobila koordinovaný prístup uvedený v odporúčaní (EÚ) 2020/1475.²¹ Rada skonštatovala, že potvrdenia vydané v súlade s nariadením o digitálnom COVID preukaze EÚ by mali byť hlavným nástrojom používaným v súvislosti s cestovaním v rámci EÚ.²² V odporúčaní Rady sa navyše stanovil spoločný výklad podmienok, za ktorých by mali byť zaočkované osoby oslobodené od cestovných obmedzení, ako aj štandardné lehoty platnosti testov na infekciu vírusom SARS-CoV-2.

Nariadením o digitálnom COVID preukaze EÚ v spojení s koordinovaným prístupom uvedeným v odporúčaní Rady sa občanom EÚ počas leta 2021 pomohlo pomerne jednoducho uplatňovať ich právo na voľný pohyb. Zaočkovanosť v EÚ sa odvtedy výrazne zvýšila a zavádzanie digitálneho COVID preukazu EÚ rýchlym tempom napredovalo. Vlny infekcií COVID-19 spôsobené znepokojujúcimi variantmi delta a omikron počas zimy 2021/2022

¹⁸ Komisia navyše v súčasnosti preskúmava usmernenia z roku 2009 o voľnom pohybe s cieľom zvýšiť právnu istotu občanov EÚ, ktorí si uplatňujú svoje práva na voľný pohyb, a zabezpečiť účinnejšie a jednotnejšie uplatňovanie právnych predpisov v oblasti voľného pohybu v celej EÚ, ako sa vysvetľuje v správe o občianstve EÚ z roku 2020 (https://ec.europa.eu/info/files/eu-citizenship-report-2020-empowering-citizens-and-protecting-their-rights_en).

¹⁹ Odporúčanie Rady (EÚ) 2020/1475 z 13. októbra 2020 o koordinovanom prístupe k obmedzeniu voľného pohybu v reakcii na pandémiu COVID-19 (Ú. v. EÚ L 337, 14.10.2020, s. 3).

²⁰ Odporúčanie Rady (EÚ) 2021/119 z 1. februára 2021, ktorým sa mení odporúčanie (EÚ) 2020/1475 o koordinovanom prístupe k obmedzeniu voľného pohybu v reakcii na pandémiu COVID-19 (Ú. v. EÚ L 36I, 2.2.2021, s. 1), a odporúčanie Rady (EÚ) 2021/961 zo 14. júna 2021, ktorým sa mení odporúčanie (EÚ) 2020/1475 o koordinovanom prístupe k obmedzeniu voľného pohybu v reakcii na pandémiu COVID-19 (Ú. v. EÚ L 213I, 16.6.2021, s. 1).

²¹ Odporúčanie Rady (EÚ) 2021/961 zo 14. júna 2021, ktorým sa mení odporúčanie (EÚ) 2020/1475 o koordinovanom prístupe k obmedzeniu voľného pohybu v reakcii na pandémiu COVID-19 (Ú. v. EÚ L 213I, 16.6.2021, s. 1).

²² Odôvodnenie 9 odporúčania Rady (EÚ) 2021/961.

zároveň viedli členské štáty k prijatiu dodatočných opatrení v oblasti verejného zdravia, pričom niektoré z nich sa týkali cestovania medzi členskými štátmi, v snahe chrániť zdravie jednotlivcov, ako aj kapacitu zdravotníckych systémov.

Rada 25. januára 2022 prijala odporúčanie (EÚ) 2022/107²³ o koordinovanom prístupe na uľahčenie bezpečného voľného pohybu počas pandémie COVID-19, ktorým sa nahrádza odporúčanie (EÚ) 2020/1475, v ktorom prešla z regionálneho prístupu na individuálny. V odporúčaní sa uvádza, že na osobu, ktorá má platný digitálny COVID preukaz EÚ by sa v zásade nemali vzťahovať dodatočné obmedzenia, ako sú testy či karanténa, bez ohľadu na miesto odchodu v EÚ. Od osôb, ktoré nemajú platný digitálny COVID preukaz EÚ, by sa mohlo vyžadovať, aby pred príchodom alebo najneskôr 24 hodín po príchode absolvovali test. Od cestujúcich, ktorí vykonávajú úlohu zásadného významu alebo ktorých cesta je nevyhnutná, cezhraničných pracovníkov a detí mladších ako 12 rokov by sa nemalo vyžadovať, aby mali platný digitálny COVID preukaz EÚ.

Týmto individuálnym prístupom sa ešte viac nediskriminačným spôsobom posilňuje voľný pohyb pre všetkých cestujúcich, keďže cestujúci sa môžu voľne pohybovať na základe potvrdenia o očkovaní, o vykonaní testu alebo prekonaní ochorenia. Členské štáty od prijatia odporúčania Rady (EÚ) 2022/107 čoraz viac zosúladujú svoje cestovné požiadavky s týmto individuálnym prístupom. Podľa stavu k 4. marcu 2022 platí, že 21 členských štátov buď nezaviedlo žiadne dodatočné cestovné obmedzenia pre držiteľov digitálneho COVID preukazu EÚ za žiadnych okolností, alebo nemá zavedené vôbec žiadne cestovné obmedzenia.

V odporúčaní Rady (EÚ) 2022/107 ani v nariadení o digitálnom COVID preukaze EÚ, ako sa uvádza v predchádzajúcom texte, sa členským štátom neukladá povinnosť požadovať od cestujúcich, aby boli držiteľmi digitálneho COVID preukazu EÚ. Komisia naopak členské štáty – predovšetkým tie, ktoré rušia vnútroštátne opatrenia v oblasti verejného zdravia –, povzbudzuje, aby takéto opatrenia zrušili.²⁴ Päť členských štátov²⁵ už zrušilo požiadavku digitálneho COVID preukazu EÚ na účel vstupu na svoje územie.

Digitálny COVID preukaz EÚ a odporúčanie Rady 2022/107 (ako aj odporúčanie Rady 2020/1475, ktoré mu predchádzalo) preto predstavovali dôležitý nástroj na uľahčenie voľného pohybu v rámci EÚ počas pandémie ochorenia COVID-19. Ich cieľom bolo zabezpečiť dobre koordinovaný prístup k prijímaniu obmedzení voľného pohybu, pričom budú naďalej dôležité pri rušení týchto obmedzení, keď sa bude epidemiologická situácia zlepšovať.

²³ Odporúčanie Rady (EÚ) 2022/107 z 25. januára 2022 o koordinovanom prístupe na uľahčenie bezpečného voľného pohybu počas pandémie COVID-19, ktorým sa nahrádza odporúčanie (EÚ) 2020/1475 (Ú. v. EÚ L 18, 27.1.2022, s. 110).

²⁴ Pozri aj COM(2022) 50 final.

²⁵ DK, IE, LT, SI a SE.

2.1.3. Zabezpečenie nediskriminačného prístupu

Rámec digitálneho COVID preukazu EÚ zabezpečuje nediskrimináciu tým, že zahŕňa interoperabilné potvrdenia o očkovaní, o vykonaní testu a prekonaní ochorenia. Všetky členské štáty sú povinné vydávať tri rôzne druhy potvrdení a v odporúčaní Rady (EÚ) 2022/107 sa stanovuje koordinovaný prístup k ich uznávaniu. Digitálny COVID preukaz EÚ tak môže pri uplatňovaní svojho práva na voľný pohyb využívať čo možno najviac osôb. Ako sa zdôrazňuje v odôvodnení 36, nariadenie o digitálnom COVID preukaze EÚ sa nemôže vykladať tak, že stanovuje povinnosť zaočkovať sa, a nejde ani o „očkovací pas“.

Zároveň sa očkovanie, vykonanie testu alebo prekonanie ochorenia nemôžu z hľadiska verejného zdravia považovať za rovnocenné, keďže nezaočkovaným a čiastočne zaočkovaným osobám aj naďalej hrozí oveľa vyššie riziko závažných dôsledkov.²⁶ To sa odráža aj v inherentne odlišných pravidlách týkajúcich sa platnosti potvrdení.

V nariadení o digitálnych COVID preukazoch EÚ sa členským štátom neukladá povinnosť uznávať všetky tri druhy potvrdení. Táto otázka je naďalej politickým rozhodnutím členských štátov v oblasti verejného zdravia a niektoré členské štáty sa skutočne rozhodli neuznávať niektoré potvrdenia, najmä potvrdenia o prekonaní ochorenia.

Ak však členský štát uznáva dôkaz o očkovaní, vykonaní testu alebo prekonaní infekcie vírusom SARS-CoV-2 na účel upustenia od obmedzení voľného pohybu, musí za rovnakých podmienok uznávať digitálne COVID preukazy EÚ vydané v súvislosti s rovnakou zdravotnou udalosťou. Digitálny COVID preukaz EÚ má rovnakú hodnotu bez ohľadu na členský štát, v ktorom bola podaná vakcína alebo sa vykonal test. Ako sa napokon zdôrazňuje v bode 5 odporúčania Rady (EÚ) 2022/107, cestovné obmedzenia nemôžu byť založené na štátnej príslušnosti dotknutej osoby.

2.1.4. Informácie prijaté podľa článku 11 nariadenia o digitálnom COVID preukaze EÚ

Komisia naďalej monitoruje vykonávanie nariadenia o digitálnom COVID preukaze EÚ a odporúčania Rady o koordinovanom prístupe na uľahčenie bezpečného voľného pohybu počas pandémie COVID-19 zo strany členských štátov. Informácie od členských štátov o digitálnom COVID preukaze EÚ sa zbierajú prostredníctvom tabuliek s prehľadmi, ktoré predkladajú členské štáty Komisii a Rade a sú sprístupnené aj na platforme Re-open EU, ktorá je interaktívnym nástrojom dostupným online aj v podobe mobilnej aplikácie.²⁷

V nariadení o digitálnom COVID preukaze EÚ sa stanovuje, že dodatočné obmedzenia držiteľov digitálneho COVID preukazu EÚ sú možné iba vtedy, keď sú potrebné a primerané na ochranu verejného zdravia v reakcii na pandémiu ochorenia COVID-19. Ak sa členské

²⁶ <https://www.ecdc.europa.eu/sites/default/files/documents/RRA-19-update-27-jan-2022.pdf>.

²⁷ <https://reopen.europa.eu/sk>.

štáty rozhodnú uložiť dodatočné obmedzenia, majú povinnosť oznámiť to Komisii a ostatným členským štátom 48 hodín vopred.²⁸

Informácie podľa tohto ustanovenia od 13. októbra 2021 do 4. marca 2022 predložili tieto členské štáty: Bulharsko, Cyprus, Dánsko, Fínsko, Grécko, Írsko, Lotyšsko, Portugalsko, Rakúsko, Švédsko a Taliansko. Toto zvýšenie počtu oznámení v porovnaní s predchádzajúcou správou možno vysvetliť núdzovými opatreniami prijímanými v reakcii na variant omikron. Dodatočné požiadavky oznámené týmito členskými štátmi zahŕňali napríklad vykonanie testu pred odchodom alebo po príchode, a to aj v prípade zaočkovaných cestujúcich a/alebo cestujúcich, ktorí ochorenie prekonali. Vo veľmi malom počte prípadov sa zaviedli požiadavky karantény.

V počiatočnej fáze výskytu variantu omikron sa Komisia domnievala, že v súlade so zásadou predbežnej opatrnosti sú dodatočné požiadavky vykonania testu pred odchodom vhodným prostriedkom, ktorý môžu členské štáty zvážiť ako súčasť núdzového opatrenia na oddialenie šírenia tohto nového variantu.²⁹ Vzhľadom na to, že medzitým v EÚ došlo k rozsiahlemu komunitnému šíreniu variantu omikron, však Komisia vyzvala členské štáty, aby zrušili akékoľvek požiadavky vykonania testu v súvislosti s cestovaním v rámci EÚ, ktoré uložili zaočkovaným osobám a osobám, ktoré ochorenie prekonali, v reakcii na vznik variantu omikron. Dodatočné obmedzenia zavedené konkrétne v reakcii na variant omikron nezachovali k 4. marcu 2022 žiadne členské štáty.

Komisia bude naďalej monitorovať, či všetky opatrenia členských štátov v oblasti verejného zdravia, ktoré sú v súčasnosti stále zavedené a majú vplyv na právo občanov na voľný pohyb, sú v súlade s právom EÚ, najmä so zásadami nediskriminácie a proporcionality.

2.1.5. Ďalšie informácie o vykonávaní nariadenia o digitálnom COVID preukaze EÚ

V nariadení o digitálnom COVID preukaze EÚ sa stanovuje, že potvrdenia o očkovaní má vydávať členský štát, v ktorom bola vakcína podaná. Ak sú občania zaočkovaní v dvoch rôznych členských štátoch, prvý členský štát by mal vydať digitálny COVID preukaz EÚ, v ktorom sa uvádza prvá dávka, a druhý členský štát by mal po predložení dôkazu o podaní prvej dávky v inom členskom štáte vydať digitálny COVID preukaz EÚ, v ktorom sa uvádza druhá dávka (v potvrdení sa ako počet podaných dávok uvedie „2/2“). Rovnaké pravidlá platia pre posilňovacie dávky. Členský štát, v ktorom sa posilňovacia dávka podáva, by mal na základe dôkazu, že sa v inom členskom štáte vykonala primárna vakcinačná séria, vydať digitálny COVID preukaz EÚ, v ktorom sa uvádza posledná dávka (v potvrdení sa uvedie „3/3 alebo „2/1“ v závislosti od druhu vakcíny). Tieto pravidlá sa takisto objasňujú v návrhu Komisie na predĺženie uplatňovania nariadenia o digitálnom COVID preukaze EÚ (pozri oddiel 2.9).

²⁸ Článok 11 nariadenia o digitálnom COVID preukaze EÚ.

²⁹ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov o spoločnom riešení dnešných a budúcich výziev spojených s ochorením COVID-19 [COM(2021) 764 final].

V súlade s článkom 5 ods. 2 písm. b) nariadenia o digitálnom COVID preukaze EÚ majú potvrdenia o očkovaní vydané členskými štátmi po podaní dávky vakcíny proti ochoreniu COVID-19 skutočne obsahovať informácie o „počte dávok podaných držiteľovi“, teda nie iba o počte dávok podaných v členskom štáte vydávajúcim potvrdenia. Keďže potvrdenie sa má vydať po podaní každej dávky, dotknutý občan by zvyčajne mal byť držiteľom digitálneho COVID preukazu EÚ, ktorý predstavuje spoľahlivý dôkaz o podaní predchádzajúcich dávok.

Vydanie správnych potvrdení o očkovaní vo formáte digitálneho COVID preukazu EÚ by nemalo podliehať dodatočným administratívnym požiadavkám, ktoré sa nestanovujú v nariadení o digitálnom COVID preukaze EÚ. V nariadení o digitálnom COVID preukaze EÚ sa predovšetkým nevyžaduje, aby dotknutá osoba bola zaregistrovaná v zdravotníckom systéme členského štátu podávajúceho vakcínu ani aby pred vydaním digitálneho COVID preukazu EÚ poskytla číslo šarže predchádzajúcich dávok.

V niektorých prípadoch však občania nahlásili ťažkosti so získaním správnych digitálnych COVID preukazov EÚ, najmä potvrdení o očkovaní. Občania napríklad nahlásili problémy so získaním digitálneho COVID preukazu EÚ v členskom štáte, v ktorom boli zaočkovaní, spôsobené tým, že nemali vnútroštátne registračné číslo alebo číslo sociálneho zabezpečenia. K iným problémom došlo v prípade, že občanom boli dávky vakcíny proti ochoreniu COVID-19 podané v rôznych členských štátoch. Občania zvyčajne nahlasovali, že pri podaní druhej dávky alebo posilňovacej dávky v určitom členskom štáte v digitálnom COVID preukaze EÚ, ktorý im bol potom vydaný, chýbali predchádzajúce dávky podané v inom členskom štáte. V týchto prípadoch počet dávok uvedený na najnovšom potvrdení nevyjadroval správny počet dávok podaných dotknutej osobe.

Ako sa zdôrazňuje v prvej správe Komisie Európskemu parlamentu a Rade o uplatňovaní nariadenia o digitálnom COVID preukaze EÚ, Komisia naďalej udržiavala pravidelný kontakt s členskými štátmi s cieľom prispieť k čo najrýchlejšiemu riešeniu týchto problémov na technickej úrovni. Týmto spôsobom sa už vyriešilo mnoho problémov. S cieľom získať prehľad o prípadných pretrvávajúcich problémoch Komisia vykonala medzi členskými štátmi na konci roka 2021 prieskum na túto tému a požiadala orgány členských štátov, aby riešili identifikované problémy. Komisia v súčasnosti analyzuje odpovede členských štátov a vhodným spôsobom na ne nadviaže v záujme riešenia prípadných zostávajúcich problémov.

Niektoré z týchto problémov súvisia so zámerne decentralizovanou povahou rámca digitálneho COVID preukazu EÚ, ktorým sa nevytvára databáza týkajúca sa očkovania proti ochoreniu COVID-19, vykonávania testov alebo prekonania tohto ochorenia na úrovni EÚ ani sa neprepájajú takéto databázy existujúce na úrovni členských štátov. Neexistuje teda žiadna automatická výmena údajov, ktorá by členskými štátmi umožnila jednoducho vydávať potvrdenia a zohľadňovať pritom informácie uchovávané v inom členskom štáte, ako sú informácie o podaní predchádzajúcej dávky vakcíny proti ochoreniu COVID-19. Členské štáty preto závisia od občanov, ktorí im musia poskytnúť dôkaz o podaní predchádzajúcich dávok v iných členských štátoch, najmä v podobe digitálnych COVID preukazov EÚ.

S cieľom poskytnúť občanom viac informácií Komisia zverejnila odpovede na najčastejšie otázky o digitálnom COVID preukaze EÚ, očkovaní a cestovných obmedzeniach³⁰, ktoré boli aktualizované 11. marca 2022.

2.2. Ochrana osobných údajov

Nariadenie o digitálnom COVID preukaze EÚ a jeho vykonávanie sú v úplnom súlade s pravidlami EÚ v oblasti ochrany údajov, čím sa napríklad zabezpečuje, aby sa objem zhromažďovaných údajov obmedzoval na rozsah, ktorý je nevyhnutný na dosiahnutie ich účelu. Predovšetkým sa v ňom stanovuje, že osobné údaje, ku ktorým sa pristupuje v kontexte postupu overovania, sa neuchovávajú. Digitálny COVID preukaz EÚ sa uchováva a overuje offline, takže vydávajúci členský štát nie je o overení potvrdenia informovaný. Komisia takisto zabezpečuje súlad so zásadou minimalizácie údajov v kontexte vykonávacích a delegovaných aktov prijatých podľa ustanovení nariadenia.

Preukázalo sa, že zabezpečenie samotných digitálnych COVID preukazov EÚ je spoľahlivé. Zabezpečenie súladu s pravidlami v oblasti ochrany údajov vrátane informačnej bezpečnosti v rámci systémov vydávania je povinnosťou členských štátov. Hoci boli oznámené podvodne vydané potvrdenia, neexistuje dôvod domnievať sa, že došlo k narušeniu šifrovacích kľúčov používaných na podpisovanie a overovanie digitálnych COVID preukazov EÚ (pozri aj oddiel 2.6.2).

Ak sa členské štáty rozhodnú používať digitálny COVID preukaz EÚ na vnútroštátne účely, musí to byť stanovené vo vnútroštátnych právnych predpisoch, ktoré musia spĺňať požiadavky na ochranu údajov (pozri aj oddiel 2.5).³¹ Presadzovanie dodržiavania týchto vnútroštátnych pravidiel je úlohou vnútroštátnych orgánov.

2.3. Cestovanie a cestovný ruch

Pandémia ochorenia COVID-19 mala závažný vplyv na viaceré odvetvia, pričom obzvlášť dotknuté boli doprava a cestovný ruch. V tomto náročnom kontexte združenia v oblasti cestovania a cestovného ruchu vo všeobecnosti uvítali digitálny COVID preukaz EÚ, ako aj snahy o zavedenie koordinovaného prístupu k cestovaniu na úrovni EÚ ako dôležitý krok vpred, ktorý občanom umožňuje cestovať zabezpečením potrebnej predvídateľnosti a v cestovaní ich povzbudzuje. Pozitívny vplyv systému digitálneho COVID preukazu EÚ navyše siaha mimo EÚ.

Doprava bola od začiatku pandémie ochorenia COVID-19 jedným z najzávažnejšie dotknutých odvetví. V nadväznosti na viaceré vlny infekcie a rôzne opatrenia prijaté na zamedzenie jej šírenia sa identifikovalo niekoľko aspektov, ktoré zintenzívňujú vplyv pandémie na toto odvetvie. Z krátkodobého hľadiska jej vplyv zintenzívňujú opatrenia na

³⁰ Dostupné na adrese: https://ec.europa.eu/info/policies/justice-and-fundamental-rights/eu-citizenship/movement-and-residence/eu-digital-covid-certificate-vaccinations-and-travel-restrictions_en.

³¹ Odôvodnenie 48 nariadenia o digitálnom COVID preukaze EÚ.

obmedzenie pohybu, iné obmedzenia, ako aj dobrovoľné úsilie jednotlivcov, ktorí sa snažia vyhnúť infikovaniu. Zmeny dopravných činností navyše môžu byť zapríčinené viacerými faktormi: vývojom pandémie vrátane zaočkovanosti, zmenami správania (akceptácia očkovania, potreba/vôľa cestovať, výber spôsobu dopravy), ako aj hospodárskym oživením v odvetví dopravných služieb.

Z analýzy počtu komerčných letov³² vyplýva, že najnižšia úroveň sa zaznamenala v mesiacoch máj a jún 2020, čo zodpovedá obdobiu obmedzenia pohybu a prísnyh cestovným obmedzeniami vo väčšine členských štátov. S výnimkou prvých troch mesiacov bol počet letov na úrovni EÚ v roku 2021 vo všetkých mesiacoch vyšší ako v roku 2020, pričom sledoval rovnaký sezónny vzorec ako v predchádzajúcich rokoch: na úrovni EÚ sa najvyšší počet dosiahol v júli a auguste s vrcholom v auguste, po ktorom nasledoval postupný pokles v ďalších mesiacoch. Zdá sa, že tento vzorec potvrdzuje aj analýza dostupných údajov o počte cestujúcich, ktorí cestovali leteckou dopravou³³, pričom najvyšší počet cestujúcich, ktorí využili leteckú dopravu, sa dosiahol v júli a auguste 2021, čo sa zhoduje s obdobím zavádzania digitálneho COVID preukazu EÚ. V žiadnej z krajín s dostupnými údajmi³⁴ sa však nedosiahla úroveň z roku 2019.

Združenia v oblasti cestovania a cestovného ruchu uvítali digitálny COVID preukaz EÚ ako dôležitý príspevok k obnoveniu ekosystému turistického ruchu v EÚ počas letnej sezóny v roku 2021 aj po nej. Aliancia European Tourism Manifesto, ktorá združuje 70 verejných a súkromných organizácií v oblasti cestovania a cestovného ruchu, uviedla, že „zavedenie digitálneho COVID preukazu EÚ je veľkým úspechom“³⁵.

Hoci digitálny COVID preukaz EÚ mal uľahčiť voľný pohyb v rámci EÚ, čoraz viac prispieva aj k obnove medzinárodného cestovania do EÚ aj mimo nej. V tomto kontexte prijala Rada 22. februára 2022 zmenu odporúčania 2020/912 o dočasnom obmedzení ciest do EÚ, ktoré nie sú nevyhnutné, a o možnom zrušení tohto obmedzenia³⁶. Stanovuje sa v nej, že členské štáty by mali zrušiť dočasné obmedzenie ciest do EÚ, ktoré nie sú nevyhnutné, v prípade osôb, ktoré sú zaočkované vakcínou schválenou EÚ alebo WHO, a v prípade osôb, ktoré prekonalí ochorenie COVID-19 pred cestou do EÚ (pozri aj oddiel 2.4). Ako hlavný spôsob preukázania vykonania testu a očkovania a ako jediný spôsob preukázania prekonania ochorenia by sa mal použiť digitálny COVID preukaz EÚ a potvrdenia súvisiace s ochorením COVID-19 vydané tretími krajinami, ktoré sa považujú za rovnocenné v súlade s postupom zavedeným v nariadení o digitálnom COVID preukaze EÚ, vzhľadom na to, že ich možno bezpečne overiť. Hoci sa to v nariadení o digitálnom COVID preukaze EÚ neuvádza,

³² Eurostat, Komerčné lety podľa vykazujúcej krajiny – mesačné údaje, 10. 2. 2022, dostupné na adrese: https://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=avia_tf_cm&lang=en.

³³ Eurostat, Letecká osobná doprava podľa vykazujúcej krajiny, 14. 2. 2022, dostupné na adrese: https://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=avia_paoc&lang=en.

³⁴ Údaje nie sú dostupné v prípade BE, EL, RO a SI.

³⁵ <https://tourismmanifesto.eu/position-on-the-european-commissions-proposals-for-council-recommendations-on-intra-eu-and-international-travel/>.

³⁶ Odporúčanie Rady (EÚ) 2022/290 z 22. februára 2022, ktorým sa mení odporúčanie Rady (EÚ) 2020/912 o dočasnom obmedzení ciest do EÚ, ktoré nie sú nevyhnutné, a o možnom zrušení tohto obmedzenia (Ú. v. EÚ L 43, 24.2.2022, s. 79).

digitálnym COVID preukazom EÚ sa napokon môže uľahčiť aj cestovanie občanov EÚ do tretích krajín, najmä tých, ktoré sú pripojené k systému EÚ prostredníctvom „rozhodnutia o rovnocennosti“ (pozri oddiel 2.7.1).

Medzinárodné organizácie, ktoré sa zaoberajú témami súvisiacimi s cestovným ruchom, teda vyjadrili digitálnemu COVID preukazu EÚ podporu a/alebo uznali, že sa stal medzinárodnou normou na uľahčenie cestovania počas pandémie ochorenia COVID-19. Patrí k nim Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj³⁷, Svetová organizácia OSN pre cestovný ruch³⁸ a skupina G20³⁹.

Digitálny COVID preukaz EÚ nielenže občanom EÚ uľahčil cestovanie, ale poskytol im aj spoľahlivý a uznávaný dokument, ktorý mohli použiť v prípade, že členský štát určenia používal potvrdenia súvisiace s ochorením COVID-19 na vnútroštátne účely, napríklad na prístup do reštaurácií, barov či hotelov (ďalšie informácie o vnútroštátnom použití digitálneho COVID preukazu EÚ sú uvedené v oddiele 2.5).

2.4. Uznávanie rôznych druhov vakcín proti ochoreniu COVID-19 a testov na ochorenie COVID-19

Ako sa stanovuje v nariadení o digitálnom COVID preukaze EÚ, pokiaľ ide o upustenie od obmedzení voľného pohybu, sú členské štáty povinné uznávať potvrdenia o očkovaní týkajúce sa vakcín, ktoré dostali povolenie na uvedenie na trh EÚ⁴⁰. Členské štáty sa okrem toho môžu rozhodnúť⁴¹, že upustia od obmedzení v prípade cestujúcich, ktorým bola podaná vakcína, pri ktorej bol dokončený proces Svetovej zdravotníckej organizácie (WHO) na jej zaradenie do zoznamu na núdzové použitie⁴² alebo ktorá bola schválená na vnútroštátnej úrovni v inom členskom štáte⁴³, ale nemajú povinnosť to urobiť.

Členské štáty v čoraz väčšej miere uznávajú vakcíny, pri ktorých bol dokončený proces WHO na ich zaradenie do zoznamu na núdzové použitie, pričom Komisia konzultovala s členskými štátmi vo Výbore pre zdravotnú bezpečnosť, ktorý bol zriadený článkom 17 rozhodnutia č. 1082/2013/EÚ⁴⁴, s cieľom získať informácie o vakcínach proti ochoreniu COVID-19, ktoré nie sú schválené na úrovni EÚ a ktoré členské štáty uznávajú so zámerom upustiť od opatrení súvisiacich s cestovaním, ako sú dodatočné testovanie alebo karanténa. Ako sa uvádza v predchádzajúcom texte, v najnovšej zmene odporúčania Rady 2020/912 o dočasnom obmedzení ciest do EÚ, ktoré nie sú nevyhnutné, a o možnom zrušení tohto

³⁷ <https://www.oecd-forum.org/posts/the-oecd-safe-international-mobility-initiative>.

³⁸ <https://www.unwto.org/news/vaccines-and-digital-solutions-to-ease-travel-restrictions>.

³⁹ <https://www.oecd.org/cfe/g20-rome-guidelines-for-the-future-of-tourism-d11080db-en.htm>.

⁴⁰ Článok 5 ods. 5 prvý pododsek nariadenia o digitálnom COVID preukaze EÚ.

⁴¹ Článok 5 ods. 5 druhý pododsek nariadenia o digitálnom COVID preukaze EÚ.

⁴² <https://extranet.who.int/pqweb/key-resources/documents/status-covid-19-vaccines-within-who-eulpq-evaluation-process>.

⁴³ Na základe ustanovení smernice Európskeho parlamentu a Rady 2001/83/ES zo 6. novembra 2001, ktorou sa ustanovuje zákonník Spoločenstva o humánných liekoch (Ú. v. ES L 311, 28.11.2001, s. 67).

⁴⁴ Rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 1082/2013/EÚ z 22. októbra 2013 o závažných cezhraničných ohrozeniach zdravia, ktorým sa zrušuje rozhodnutie č. 2119/98/ES (Ú. v. EÚ L 293, 5.11.2013, s. 1).

obmedzenia sa stanovuje, že členské štáty by mali zrušiť dočasné obmedzenie ciest do EÚ, ktoré nie sú nevyhnutné, aj v prípade osôb zaočkovaných vakcínou schválenou WHO. Na takýchto cestujúcich sa však môžu vzťahovať dodatočné požiadavky, ako sú testovanie, karanténa alebo podanie vakcíny schválenej EÚ.

Pokiaľ ide o testy na infekciu vírusom SARS-CoV-2, približne dve tretiny členských štátov v súvislosti s cestovaním uznávajú potvrdenia vydané na základe výsledkov rýchlych antigénových testov vysokej kvality. Členské štáty, ktoré rýchle antigénové testy neuznávajú, ako dôvod uvádzajú najmä vyššiu mieru falošne negatívnych výsledkov. Nariadením o digitálnom COVID preukaze EÚ sa im takáto povinnosť neukladá za predpokladu, že pri tom konajú nediskriminačne.

2.5. Používanie digitálneho COVID preukazu EÚ na vnútroštátne účely

Nariadenie o digitálnom COVID preukaze EÚ upravuje používanie potvrdení na účely cestovania v rámci EÚ počas pandémie ochorenia COVID-19. Nariadením sa nepredpisuje ani nezakazuje používanie potvrdení súvisiacich s ochorením COVID-19 na vnútroštátne účely, napr. na reguláciu prístupu na podujatia, do reštaurácií, na športoviská, do verejnej dopravy alebo na pracovisko.

Ak sa členské štáty rozhodnú používať digitálny COVID preukaz EÚ na iné účely, musí to byť stanovené vo vnútroštátnych právnych predpisoch, ktoré musia spĺňať predovšetkým požiadavky na ochranu údajov.⁴⁵ Zároveň platí, že ak členský štát zriadi systém potvrdení súvisiacich s ochorením COVID-19 na domáce účely, mal by zabezpečiť, aby bolo takisto možné používať digitálne COVID preukazy EÚ.⁴⁶ Zabezpečí sa tak, aby cestujúci z iných členských štátov mohli počas pobytu používať svoje potvrdenia.

V používaní potvrdení súvisiacich s ochorením COVID-19 na vnútroštátne účely boli od poslednej správy o uplatňovaní nariadenia o digitálnom COVID preukaze EÚ zaznamenané určité zmeny. V reakcii na rastúci počet prípadov na jeseň roku 2021 niektoré členské štáty požadovali používanie potvrdení súvisiacich s ochorením COVID-19 aj na ďalšie účely, napr. v súvislosti s vnútroštátnou verejnou dopravou alebo prístupom na pracovisko. Začiatkom roka 2022 však niektoré členské štáty začali požadovať potvrdenia súvisiace s ochorením COVID-19 na vnútroštátne účely v obmedzenej miere alebo ich úplne prestali požadovať. V zisťovaní, ktoré uskutočnil Výbor pre zdravotnú bezpečnosť, päť krajín⁴⁷ uviedlo, že už pozastavili používanie digitálneho COVID preukazu EÚ na vnútroštátne účely, a päť krajín uviedlo, že rokujú o pozastavení jeho používania⁴⁸.

Keďže nariadenie o digitálnom COVID preukaze EÚ sa na vnútroštátne použitie potvrdení súvisiacich s ochorením COVID-19 nevzťahuje, členské štáty si môžu stanoviť aj svoje vlastné pravidlá a podmienky ich uznávania. Hoci Komisia naďalej vyzýva členské štáty, aby

⁴⁵ Odôvodnenie 48 nariadenia o digitálnom COVID preukaze EÚ.

⁴⁶ Odôvodnenie 49 nariadenia o digitálnom COVID preukaze EÚ.

⁴⁷ CZ, ES, FI, LI a NO.

⁴⁸ EE, HR, LV, AT a SK.

zosúladi svoje pravidlá vnútroštátneho používania s pravidlami uznávania uplatňovanými v súvislosti s cestovaním, v tejto oblasti stále pretrvávajú rozdiely. Zatiaľ čo osem členských štátov napríklad v zisťovaní uviedlo, že potvrdenia o očkovaní, v ktorých sa uvádza dokončenie primárnej vakcinačnej série, sa uznávajú na vnútroštátne použitie počas obdobia 270 dní v súlade s pravidlami uplatňovanými v súvislosti s cestovaním, iné členské štáty uvádzali odlišné dĺžky obdobia uznávania. Dvanásť členských štátov uviedlo, že potvrdenia uvádzajúce podanie posilňovacej dávky sa uznávajú na vnútroštátne použitie na neurčitý čas, ako je to aj v prípade cestovania.

Výskumníci sa snažili odhadnúť, aký bol vplyv požiadaviek na potvrdenia súvisiace s ochorením COVID-19. Výskumníci zo Simon Fraser University v Britskej Kolumbii vo svojom článku, ktorý je v predtlačí, odhadujú, že po oznámení vnútroštátnej požiadavky na potvrdenie súvisiace s ochorením COVID-19 sa významne zvyšovala zaočkovanosť a trvalé kumulatívne prírastky v porovnaní s trendom pred oznámením tejto požiadavky.⁴⁹ V článku publikovanom v časopise *The Lancet* sa dospelo k zisteniu, že zavedenie potvrdení súvisiacich s ochorením COVID-19 viedlo k vyššiemu počtu očkovaní 20 dní pred očakávaným vykonávaním predpisu, pričom účinok pretrvával až 40 dní potom⁵⁰. V pracovnom dokumente publikovanom výskumníkmi z think-tanku Bruegel sa odhaduje, že oznámenie potvrdení súvisiacich s ochorením COVID-19 v lete roku 2021 viedlo vo Francúzsku k zvýšeniu zaočkovanosti v celej populácii o 13 percentuálnych bodov do konca roka, v Nemecku o 6,2 percentuálneho bodu a v Taliansku o 9,7 percentuálneho bodu.⁵¹ Autori ďalej odhadujú, že vďaka tomu sa predišlo ďalším 3 979 úmrtiam vo Francúzsku, 1 133 úmrtiam v Nemecku a 1 331 v Taliansku, ako aj stratám hrubého domáceho produktu vo výške 6,0 miliardy EUR vo Francúzsku, 1,4 miliardy EUR v Nemecku a 2,1 miliardy EUR v Taliansku. Autori predovšetkým tvrdia, že používaním potvrdení súvisiacich s ochorením COVID-19 sa významne znížil tlak na jednotky intenzívnej starostlivosti a vo Francúzsku sa zabránilo prekročeniu kapacít tam, kde bolo predtým zavedené obmedzenie pohybu.

2.6. Technické vykonávanie

2.6.1. Počet vydaných digitálnych COVID preukazov EÚ

K 1. marcu 2022 členské štáty vydali viac ako 1,72 miliardy digitálnych COVID preukazov EÚ, z toho 1,15 miliardy potvrdení o očkovaní, 511 miliónov potvrdení o vykonaní testu a 55 miliónov potvrdení o prekonaní ochorenia⁵². Podrobné údaje podľa jednotlivých členských štátov sú súčasťou prílohy I.

⁴⁹ <https://doi.org/10.1101/2021.10.21.21265355>.

⁵⁰ [https://doi.org/10.1016/S2468-2667\(21\)00273-5](https://doi.org/10.1016/S2468-2667(21)00273-5).

⁵¹ <https://www.bruegel.org/2022/01/the-effect-of-covid-certificates-on-vaccine-uptake-public-health-and-the-economy/>.

⁵² Ak bol členský štát schopný poskytnúť iba celkový údaj pre všetky tri druhy potvrdení, je zahrnutý v počte vydaných potvrdení o očkovaní, pretože predstavujú prevažnú väčšinu vydaných potvrdení.

2.6.2. Brána EÚ a práca na technickej úrovni

Technické špecifikácie, normy a usmernenia pre spoločné vydávanie, overovanie a uznávanie digitálneho COVID preukazu EÚ vypracovala Komisia spolu s členskými štátmi v rámci siete elektronického zdravotníctva⁵³. Všetky špecifikácie vypracované sieťou elektronického zdravotníctva sú založené na otvorených normách a sú zverejnené ako otvorený zdroj na webovom sídle siete elektronického zdravotníctva⁵⁴ a GitHub⁵⁵. Tým sa uľahčila interoperabilita so systémami vyvinutými tretími krajinami (pozri oddiel 2.7.1).

Súčasťou prác na technickej úrovni zameraných na ďalšie zlepšenie systému digitálneho COVID preukazu EÚ je od októbra 2021 aj úprava kódovania posilňovacích dávok (pozri oddiel 2.8.1), a najmä vývoj mechanizmu na výmenu zoznamov zrušených digitálnych COVID preukazov EÚ.

V nariadení o digitálnom COVID preukaze EÚ sa stanovuje, že jeho rámec dôvery môže podporiť výmenu zoznamov zrušených potvrdení, ktoré obsahujú jedinečné identifikátory potvrdení, ktoré boli zrušené.⁵⁶ Rušenie potvrdení môže pomôcť pri zabezpečovaní ochrany verejného zdravia, ak boli potvrdenia vydané chybné, v dôsledku podvodu alebo po pozastavení šarže očkovacej látky proti ochoreniu COVID-19, o ktorej sa zistí, že vykazuje nedostatky.⁵⁷

Od zavedenia digitálneho COVID preukazu EÚ bolo nahlásených niekoľko prípadov digitálnych COVID preukazov EÚ vydaných na základe podvodu. Ako Komisia overila v spolupráci s členskými štátmi, týchto niekoľko prípadov bolo zvyčajne spôsobených jednotlivými zamestnancami oprávnených vydavateľov potvrdení, ktorí vydali platné potvrdenia podvodným alebo nelegálnym spôsobom. Je naďalej dôležité, aby vnútroštátne orgány pokračovali v sledovaní uvedených prípadov.

Niekoľko členských štátov v tejto súvislosti už zaviedlo riešenia týkajúce sa rušenia potvrdení na vnútroštátnej úrovni, pokiaľ ide o potvrdenia vydávané týmito štátmi. Komisia spolu s odborníkmi z členských štátov pracuje na vyvinutí mechanizmu, ktorý by umožnil rýchlu a bezpečnú výmenu zoznamov zrušených potvrdení medzi členskými štátmi prostredníctvom brány digitálneho COVID preukazu EÚ, ktorá je ústrednou časťou rámca dôvery. Robí to preto, že systém digitálneho COVID preukazu EÚ síce dokáže okamžite odhaliť falošné potvrdenia, ale pravé potvrdenia, ktoré boli vydané nezákonne na základe falošnej dokumentácie, neoprávneného prístupu alebo s podvodným úmyslom, nie je možné odhaliť v iných členských štátoch, pokiaľ sa medzi členskými štátmi neuskutočňuje výmena zoznamov zrušených potvrdení vytvorených na vnútroštátnej úrovni. Vyvinuté riešenie by sa malo uviesť do prevádzky v najbližších týždňoch.

⁵³ Sieť elektronického zdravotníctva je dobrovoľná sieť spájajúca vnútroštátne orgány zodpovedné za elektronické zdravotníctvo určené členskými štátmi, ktorá je zriadená na základe článku 14 smernice 2011/24/EÚ.

⁵⁴ https://ec.europa.eu/health/ehealth/covid-19_sk.

⁵⁵ <https://github.com/eu-digital-green-certificates>.

⁵⁶ Článok 4 ods. 2 nariadenia o digitálnom COVID preukaze EÚ.

⁵⁷ Odôvodnenie 19 nariadenia o digitálnom COVID preukaze EÚ.

2.7. Medzinárodné aspekty systému digitálneho COVID preukazu EÚ

2.7.1. Spájanie Európy s tretími krajinami

V nariadení o digitálnom COVID preukaze EÚ sa stanovuje, že Komisia môže vydať rozhodnutie, ktorým sa stanoví, že potvrdenia tretej krajiny sa majú považovať za rovnocenné s digitálnymi COVID preukazmi EÚ (ďalej len „rozhodnutia o rovnocennosti“) na účely uľahčenia uplatňovania práva na voľný pohyb zo strany ich držiteľov. Výsledkom je, že dotknutá tretia krajina sa pripojí k bráne EÚ. Podrobné informácie o tomto procese možno nájsť v prvej správe Komisie Európskemu parlamentu a Rade o zavedení digitálneho COVID preukazu EÚ.

Ako sa vysvetľuje v prvej správe, Komisia už prijala rozhodnutia o rovnocennosti týkajúce sa potvrdení súvisiacich s ochorením COVID-19 vydaných Albánskom, Andorrou, Faerskými ostrovmi, Izraelom, Marokom, Monakom, Panamou, San Marínom, Severným Macedónskom, Tureckom, Ukrajinou a Vatikánskym mestským štátom. K systému digitálneho COVID preukazu EÚ je pripojené aj Švajčiarsko na základe rozhodnutia o rovnocennosti prijatého podľa článku 3 ods. 10 nariadenia o digitálnom COVID preukaze EÚ vzhľadom na dohodu medzi Európskym spoločenstvom a jeho členskými štátmi na jednej strane a Švajčiarskou konfederáciou na strane druhej o voľnom pohybe osôb⁵⁸. Okrem tretích krajín a území pripojených na základe rozhodnutia o rovnocennosti sú pripojené aj Island, Lichtenštajnsko a Nórsko na základe zahrnutia nariadenia do dohody o Európskom hospodárskom priestore.

Komisia odvtedy ku koncu februára 2022 prijala ďalšie rozhodnutia o rovnocennosti týkajúce sa Arménska⁵⁹, Beninu⁶⁰, Kapverd⁶¹, Salvádu⁶², Gruzínska⁶³, Jordánska⁶⁴, Libanonu⁶⁵,

⁵⁸ Ú. v. ES L 114, 30.4.2002, s. 6.

⁵⁹ Vykonávacie rozhodnutie Komisie (EÚ) 2021/1894 z 28. októbra 2021, ktorým sa na účely uľahčenia práva na voľný pohyb v rámci Únie stanovuje rovnocennosť potvrdení súvisiacich s ochorením COVID-19 vydaných Arménskou republikou s potvrdeniami vydanými v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/953 (Ú. v. EÚ L 384, 29.10.2021, s. 109).

⁶⁰ Vykonávacie rozhodnutie Komisie (EÚ) 2022/206 z 15. februára 2022, ktorým sa na účely uľahčenia práva na voľný pohyb v rámci Únie stanovuje rovnocennosť potvrdení súvisiacich s ochorením COVID-19 vydaných Beninskou republikou s potvrdeniami vydanými v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/953 (Ú. v. EÚ L 34, 16.2.2022, s. 46).

⁶¹ Vykonávacie rozhodnutie Komisie (EÚ) 2021/2189 z 9. decembra 2021, ktorým sa na účely uľahčenia práva na voľný pohyb v rámci Únie stanovuje rovnocennosť potvrdení súvisiacich s ochorením COVID-19 vydaných Kapverdskou republikou s potvrdeniami vydanými v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/953 (Ú. v. EÚ L 443I, 10.12.2021, s. 7).

⁶² Vykonávacie rozhodnutie Komisie (EÚ) 2021/2113 z 30. novembra 2021, ktorým sa na účely uľahčenia práva na voľný pohyb v rámci Únie stanovuje rovnocennosť potvrdení súvisiacich s ochorením COVID-19 vydaných Salvádorskou republikou s potvrdeniami vydanými v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/953 (Ú. v. EÚ L 429, 1.12.2021, s. 152).

⁶³ Vykonávacie rozhodnutie Komisie (EÚ) 2021/1995 z 15. novembra 2021, ktorým sa na účely uľahčenia práva na voľný pohyb v rámci Únie stanovuje rovnocennosť potvrdení súvisiacich s ochorením COVID-19 vydaných Gruzínskom s potvrdeniami vydanými v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/953 (Ú. v. EÚ L 405, 16.11.2021, s. 26).

⁶⁴ Vykonávacie rozhodnutie Komisie (EÚ) 2022/207 z 15. februára 2022, ktorým sa na účely uľahčenia práva na voľný pohyb v rámci Únie stanovuje rovnocennosť potvrdení súvisiacich s ochorením COVID-19

Moldavska⁶⁶, Čiernej Hory⁶⁷, Nového Zélandu⁶⁸, Srbska⁶⁹, Singapuru⁷⁰, Taiwanu⁷¹, Thajska⁷², Tuniska⁷³, Toga⁷⁴, Spojených arabských emirátov⁷⁵, Spojeného kráľovstva⁷⁶ a Uruguaja⁷⁷.

-
- vydaných Jordánskym hášimovským kráľovstvom s potvrdeniami vydanými v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/953 (Ú. v. EÚ L 34, 16.2.2022, s. 49).
- ⁶⁵ Vykonávacie rozhodnutie Komisie (EÚ) 2021/2187 z 9. decembra 2021, ktorým sa na účely uľahčenia práva na voľný pohyb v rámci Únie stanovuje rovnocennosť potvrdení súvisiacich s ochorením COVID-19 vydaných Libanonskou republikou s potvrdeniami vydanými v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/953 (Ú. v. EÚ L 443I, 10.12.2021, s. 1).
- ⁶⁶ Vykonávacie rozhodnutie Komisie (EÚ) 2021/1994 z 15. novembra 2021, ktorým sa na účely uľahčenia práva na voľný pohyb v rámci Únie stanovuje rovnocennosť potvrdení súvisiacich s ochorením COVID-19 vydaných Moldavskou republikou s potvrdeniami vydanými v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/953 (Ú. v. EÚ L 405, 16.11.2021, s. 23).
- ⁶⁷ Vykonávacie rozhodnutie Komisie (EÚ) 2021/2297 z 21. decembra 2021, ktorým sa na účely uľahčenia práva na voľný pohyb v rámci Únie stanovuje rovnocennosť potvrdení súvisiacich s ochorením COVID-19 vydaných Čiernou Horou s potvrdeniami vydanými v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/953 (Ú. v. EÚ L 458, 22.12.2021, s. 524).
- ⁶⁸ Vykonávacie rozhodnutie Komisie (EÚ) 2021/1993 z 15. novembra 2021, ktorým sa na účely uľahčenia práva na voľný pohyb v rámci Únie stanovuje rovnocennosť potvrdení súvisiacich s ochorením COVID-19 vydaných Novým Zélandom s potvrdeniami vydanými v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/953 (Ú. v. EÚ L 405, 16.11.2021, s. 20).
- ⁶⁹ Vykonávacie rozhodnutie Komisie (EÚ) 2021/1996 z 15. novembra 2021, ktorým sa na účely uľahčenia práva na voľný pohyb v rámci Únie stanovuje rovnocennosť potvrdení súvisiacich s ochorením COVID-19 vydaných Srbskou republikou s potvrdeniami vydanými v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/953 (Ú. v. EÚ L 405, 16.11.2021, s. 29).
- ⁷⁰ Vykonávacie rozhodnutie Komisie (EÚ) 2021/2057 z 24. novembra 2021, ktorým sa na účely uľahčenia práva na voľný pohyb v rámci Únie stanovuje rovnocennosť potvrdení súvisiacich s ochorením COVID-19 vydaných Singapurskou republikou s potvrdeniami vydanými v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/953 (Ú. v. EÚ L 420, 25.11.2021, s. 129).
- ⁷¹ Vykonávacie rozhodnutie Komisie (EÚ) 2021/2300 z 21. decembra 2021, ktorým sa na účely uľahčenia práva na voľný pohyb v rámci Únie stanovuje rovnocennosť potvrdení súvisiacich s ochorením COVID-19 vydaných Taiwanom s potvrdeniami vydanými v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/953 (Ú. v. EÚ L 458, 22.12.2021, s. 533).
- ⁷² Vykonávacie rozhodnutie Komisie (EÚ) 2021/2299 z 21. decembra 2021, ktorým sa na účely uľahčenia práva na voľný pohyb v rámci Únie stanovuje rovnocennosť potvrdení súvisiacich s ochorením COVID-19 vydaných Thajskom s potvrdeniami vydanými v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/953 (Ú. v. EÚ L 458, 22.12.2021, s. 530).
- ⁷³ Vykonávacie rozhodnutie Komisie (EÚ) 2021/2296 z 21. decembra 2021, ktorým sa na účely uľahčenia práva na voľný pohyb v rámci Únie stanovuje rovnocennosť potvrdení súvisiacich s ochorením COVID-19 vydaných Tuniskou republikou s potvrdeniami vydanými v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/953 (Ú. v. EÚ L 458, 22.12.2021, s. 521).
- ⁷⁴ Vykonávacie rozhodnutie Komisie (EÚ) 2021/2056 z 24. novembra 2021, ktorým sa na účely uľahčenia práva na voľný pohyb v rámci Únie stanovuje rovnocennosť potvrdení súvisiacich s ochorením COVID-19 vydaných Togskou republikou s potvrdeniami vydanými v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/953 (Ú. v. EÚ L 420, 25.11.2021, s. 126).
- ⁷⁵ Vykonávacie rozhodnutie Komisie (EÚ) 2021/2188 z 9. decembra 2021, ktorým sa na účely uľahčenia práva na voľný pohyb v rámci Únie stanovuje rovnocennosť potvrdení súvisiacich s ochorením COVID-19 vydaných Spojenými arabskými emirátmi s potvrdeniami vydanými v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/953 (Ú. v. EÚ L 443I, 10.12.2021, s. 4).
- ⁷⁶ Vykonávacie rozhodnutie Komisie (EÚ) 2021/1895 z 28. októbra 2021, ktorým sa na účely uľahčenia práva na voľný pohyb v rámci Únie stanovuje rovnocennosť potvrdení súvisiacich s ochorením COVID-19 vydaných Spojeným kráľovstvom Veľkej Británie a Severného Írska s potvrdeniami vydanými v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/953 (Ú. v. EÚ L 384, 29.10.2021, s. 112).
- ⁷⁷ Vykonávacie rozhodnutie Komisie (EÚ) 2021/2298 z 21. decembra 2021, ktorým sa na účely uľahčenia práva na voľný pohyb v rámci Únie stanovuje rovnocennosť potvrdení súvisiacich s ochorením COVID-19 vydaných Uruguajskou východnou republikou s potvrdeniami vydanými v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/953 (Ú. v. EÚ L 458, 22.12.2021, s. 527).

K systému digitálneho COVID preukazu EÚ sa teda okrem 27 členských štátov pripojilo aj 35 krajín a území mimo EÚ. K systému digitálneho COVID preukazu EÚ je tak pripojených celkovo 62 krajín. V 22 z 32 rozhodnutí o rovnocennosti sa uznávajú všetky tri druhy potvrdení zavedených na základe nariadenia o digitálnom COVID preukaze EÚ.

Okrem toho o rozhodnutie o rovnocennosti naďalej žiadajú ďalšie tretie krajiny. K 16. februáru 2022 bol nadviazaný predbežný kontakt s 35 tretími krajinami alebo územiami, ktoré prejavili záujem, z ktorých 25 formálne predložilo výsledky vlastného posúdenia svojej pripravenosti pripojiť sa do systému EÚ.

V nariadení ako takom sa výslovne nevyžaduje, aby tretie krajiny žiadajúce o rozhodnutie o rovnocennosti recipročne uznávali digitálny COVID preukaz EÚ na účely cestovania do príslušných krajín. Komisia však pred prijatím rozhodnutia o rovnocennosti systematicky žiadala všetky dotknuté tretie krajiny, aby uznávali digitálny COVID preukaz EÚ.

Komisia bude aj naďalej vyvíjať úsilie, aby podporila tretie krajiny, ktoré majú záujem o vývoj systémov interoperabilných potvrdení súvisiacich s ochorením COVID-19. Súčasťou toho môže byť aj výmena technických špecifikácií a referenčných riešení s otvoreným zdrojom s tretími krajinami, ktoré môžu podporiť konverziu potvrdení tretích krajín do formátu, ktorý je interoperabilný s digitálnym COVID preukazom EÚ. Niektoré tretie krajiny používajú mechanizmy konverzie, aby podporili svoje žiadosti o rozhodnutia o rovnocennosti.

Okrem systému rozhodnutí o rovnocennosti sa v nariadení o digitálnom COVID preukaze EÚ takisto stanovuje, že členské štáty môžu vydať digitálny COVID preukaz EÚ osobám zaočkovaným v tretej krajine vakcínou používanou v EÚ, ak im boli poskytnuté všetky potrebné informácie vrátane spoľahlivého dôkazu o uvedenom očkovaní.⁷⁸ Viaceré členské štáty⁷⁹ vyvinuli online platformy, aby pomohli cestujúcim z tretích krajín, na ktorých sa nevzťahuje rozhodnutie o rovnocennosti, požiadať o konverziu svojho potvrdenia súvisiaceho s ochorením COVID-19 na digitálny COVID preukaz EÚ.

2.7.2. Interoperabilita so systémami vyvinutými na medzinárodnej úrovni

V súlade s článkom 4 ods. 3 nariadenia by rámec dôvery pre digitálny COVID preukaz EÚ mal zabezpečiť interoperabilitu s technologickými systémami zriadenými na medzinárodnej úrovni.

Komisia naďalej spolupracuje s medzinárodnými inštitúciami pri poskytovaní usmernení súvisiacich so zásadami, ktoré sú základom bezpečného a dôveryhodného systému digitálnych COVID preukazov, pričom prispieva najmä k špecifikáciám a usmerneniam WHO pre digitálnu dokumentáciu týkajúcu sa potvrdení súvisiacich s ochorením COVID-19. Komisia udržiava nepretržitý dialóg s Medzinárodnou organizáciou civilného letectva

⁷⁸ Článok 8 ods. 1 nariadenia o digitálnom COVID preukaze EÚ.

⁷⁹ Napríklad BE, FR a LV.

(ICAO) s cieľom identifikovať možnosti interoperability digitálneho COVID preukazu EÚ a potvrdenia ICAO VDS-NC.

2.8. Vývoj v oblasti digitálnych COVID preukazov EÚ

2.8.1. Obdobie platnosti potvrdení o očkovaní

V čase prijatia nariadenia o digitálnom COVID preukaze EÚ neboli k dispozícii dostatočné údaje o tom, ako dlho trvá ochrana po dokončení primárnej vakcinačnej série proti ochoreniu COVID-19. Z tohto dôvodu sa v súvislosti s potvrdeniami o očkovaní nestanovilo žiadne obdobie platnosti.

V poslednej správe Európskemu parlamentu a Rade Komisia dospela k záveru, že v danom čase nezvažuje zmenu nariadenia o digitálnom COVID preukaze EÚ, ktorou by sa stanovila platnosť potvrdení o očkovaní. Komisia však uviedla, že bude naďalej veľmi pozorne sledovať vedecké dôkazy v tejto oblasti.

Výbor pre lieky na humánne použitie Európskej agentúry pre lieky dospel 4. októbra 2021 k záveru, že u osôb vo veku 18 rokov a starších možno uvažovať o podaní posilňovacích dávok vakcíny Comirnaty po uplynutí najmenej šiestich mesiacov od podania druhej dávky. Výbor 25. októbra 2021 dospel k záveru, že u osôb vo veku 18 rokov a starších možno uvažovať o podaní posilňovacej dávky vakcíny Spikevax po uplynutí najmenej šiestich mesiacov od podania druhej dávky. Výbor 15. decembra 2021 dospel k záveru, že u osôb vo veku 18 rokov a starších možno uvažovať o podaní posilňovacej dávky vakcíny COVID-19 Vaccine Janssen po uplynutí najmenej dvoch mesiacov od podania prvej dávky a že vakcínu COVID-19 Vaccine Janssen možno podať aj po podaní dvoch dávok vakcíny Comirnaty alebo Spikevax.

V tejto súvislosti ECDC 24. novembra 2021 zverejnilo rýchle posúdenie rizika⁸⁰ týkajúce sa súčasnej epidemiologickej situácie v súvislosti s vírusom SARS-CoV-2, prognózy na obdobie koncoročných sviatkov a stratégie reakcie v EÚ, v ktorých konštatovalo, že podľa nových dôkazov sa po podaní posilňovacej dávky krátkodobo výrazne zvýši ochrana pred infekciou aj pred závažným priebehom ochorenia vo všetkých vekových kategóriách. Podľa ECDC by členské štáty mali urýchlene zvážiť posilňovaciu dávku pre osoby vo veku nad 40 rokov so zameraním na najzraniteľnejšie osoby a starších ľudí, pričom by tieto krajiny takisto mohli zvážiť posilňovaciu dávku pre všetkých dospelých vo veku 18 rokov a starších minimálne šesť mesiacov po dokončení primárnej vakcinačnej série s cieľom zvýšiť ochranu pred infekciou v dôsledku znižujúcej sa imunity, čo by mohlo potenciálne znížiť prenos vírusu v populácii a zabrániť ďalším hospitalizáciám a úmrtiam.

V súvislosti s týmto vedeckým vývojom čoraz viac členských štátov prijímalo pravidlá upravujúce dĺžku obdobia, počas ktorého by sa mali uznávať potvrdenia o očkovaní,

⁸⁰ <https://www.ecdc.europa.eu/en/publications-data/rapid-risk-assessment-sars-cov-2-november-2021>.

v ktorých sa uvádza dokončenie primárnej vakcinačnej série. Tieto jednostranné opatrenia mali potenciál významne narušiť uplatňovanie práva na voľný pohyb zo strany občanov EÚ.

Komisia v reakcii na to prijala 21. decembra 2021 delegované nariadenie⁸¹, ktorým sa na účely cestovania v rámci EÚ zaviedlo záväzné obdobie uznávania potvrdení o očkovaní vzťahujúcich sa na primárnu vakcinačnú sériu v dĺžke 270 dní⁸². Takéto potvrdenia sa preto neuznávajú, ak od poslednej dávky uplynulo viac ako 270 dní. V danom období platnosti sa zohľadňuje usmernenie ECDC, podľa ktorého sa odporúča podanie posilňovacích dávok najneskôr šesť mesiacov po dokončení prvého vakcinačného cyklu, ako je vysvetlené v predchádzajúcom texte. Zároveň sa v ňom popri uvedených šiestich mesiacoch stanovuje tolerančné obdobie v trvaní ďalších troch mesiacov, aby sa zabezpečilo, že občania budú mať prístup k posilňovacím dávkam.

V prípade potvrdení vydaných po podaní posilňovacej dávky neexistuje maximálna dĺžka obdobia uznávania, takže v súčasnosti sú platné a nemajú dátum uplynutia platnosti, pokiaľ ide o cestovanie v EÚ. Neskôr sa to však môže prehodnotiť, ak by z vedeckých dôkazov vyplynulo, že obdobie uznávania je potrebné zaviesť aj v prípade týchto potvrdení.

Pravidlá týkajúce sa obdobia uznávania potvrdení o očkovaní sa uplatňujú na účely cestovania. Ako sa vysvetľuje v predchádzajúcom texte, pri zavádzaní odlišných pravidiel používania potvrdení na vnútroštátnej úrovni sa členské štáty vyzývajú, aby ich zosúlادili s týmito novými pravidlami s cieľom poskytnúť cestujúcim istotu a obmedziť narušenia.

Komisia okrem toho prijala vykonávací akt⁸³, ktorým objasňuje pravidlá kódovania potvrdení o očkovaní. Táto úprava bola nevyhnutná na zabezpečenie toho, aby sa potvrdenia o očkovaní preukazujúce dokončenie primárnej vakcinačnej série dali vo všetkých prípadoch odlišiť od potvrdení o očkovaní vydaných po posilňovacej dávke bez ohľadu na počet dávok podaných v rámci primárnej série.

2.8.2. Laboratórne antigénové testy

Od júla 2021 technická pracovná skupina pre diagnostické testy na COVID-19 Výboru pre zdravotnú bezpečnosť preskúmava návrhy predložené krajinami a výrobcami z EÚ v súvislosti s laboratórnymi antigénovými testami na ochorenie COVID-19. Tieto návrhy sa posudzujú na základe rovnakých kritérií ako v prípade rýchlych antigénových testov, ktoré boli odsúhlasené 21. septembra 2021. Ak technická pracovná skupina usúdi, že návrhy sú

⁸¹ Delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2021/2288 z 21. decembra 2021, ktorým sa mení príloha k nariadeniu Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/953, pokiaľ ide o obdobie uznávania potvrdení o očkovaní vydaných vo formáte digitálneho COVID preukazu EÚ, v ktorých sa uvádza dokončenie primárnej vakcinačnej série (Ú. v. EÚ L 458, 22.12.2021, s. 459).

⁸² Komisia navrhla štandardné obdobie uznávania v dĺžke 9 mesiacov už vo svojom návrhu odporúčania Rady z 25. novembra 2021 o koordinovanom prístupe na uľahčenie bezpečného voľného pohybu počas pandémie COVID-19, ktorým sa nahrádza odporúčanie (EÚ) 2020/1475.

⁸³ Vykonávacie rozhodnutie Komisie (EÚ) 2021/2301 z 21. decembra 2021, ktorým sa mení vykonávacie rozhodnutie (EÚ) 2021/1073, ktorým sa stanovujú technické špecifikácie a pravidlá pre vykonávanie rámca dôvery pre digitálny COVID preukaz EÚ zriadený nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/953 (Ú. v. EÚ L 458, 22.12.2021, s. 536).

úspešné, a Výbor pre zdravotnú bezpečnosť bude takisto súhlasiť, laboratórne antigénové testy spĺňajúce kritériá sa zahrnú do osobitného zoznamu (príloha III k spoločnému zoznamu EÚ).

Komisia z dôvodov, ktoré uviedla v návrhu na predĺženie uplatňovania nariadenia o digitálnom COVID preukaze EÚ, navrhla zahrnúť takéto laboratórne antigénové testy vysokej kvality medzi typy testov, v prípade ktorých možno vydať digitálny COVID preukaz EÚ.⁸⁴ Cieľom je rozšíriť rozsah typov diagnostických testov v čase, keď sú testy na ochorenie COVID-19 veľmi žiadané.

2.8.3. Vydávanie potvrdení o prekonaní ochorenia na základe výsledkov antigénových testov

V čase, keď bolo prijaté nariadenie o digitálnom COVID preukaze EÚ, sa potvrdenia o prekonaní ochorenia mohli vydávať len na základe pozitívneho výsledku molekulárneho testu amplifikácie nukleových kyselín (NAAT). Nariadením sa neumožňovalo vydávanie potvrdení o prekonaní ochorenia na základe iných testov, napr. rýchlych antigénových testov.

V máji 2021 Výbor pre zdravotnú bezpečnosť zriadil technickú pracovnú skupinu pre diagnostické testy na COVID-19⁸⁵. Cieľom tejto technickej pracovnej skupiny je preskúmať návrhy predložené členskými štátmi a výrobcami v súvislosti s rýchlymi antigénovými testmi na ochorenie COVID-19, ktoré sa majú zaradiť do spoločného zoznamu EÚ rýchlych antigénových testov, na ktorom sa dohodol Výbor pre zdravotnú bezpečnosť.⁸⁶

Táto technická pracovná skupina 11. januára 2022 prediskutovala používanie rýchlych antigénových testov na účely vydávania potvrdení o prekonaní ochorenia, pričom zohľadnila zhoršenú epidemiologickú situáciu, rekordne vysoký počet prípadov ochorenia COVID-19 vyvolaný znepokojujúcim variantom omikron, ako aj nedostatok kapacít na vykonávanie testov NAAT v jednotlivých členských štátoch v dôsledku vysokého dopytu po testovaní. Vzhľadom na tieto okolnosti sa technická pracovná skupina dohodla, že pre potreby vydávania potvrdení o prekonaní ochorenia by sa mohli používať rýchle antigénové testy zaradené do spoločného zoznamu EÚ. Technická pracovná skupina zdôraznila, že na vydávanie takýchto potvrdení by sa mali používať iba výsledky rýchlych antigénových testov, ktoré boli vykonané zdravotníkymi pracovníkmi alebo iným vyškoleným personálom.

ECDC sa domnieva, že náležite validované rýchle antigénové testy, ktoré spĺňajú kritériá vysokej špecifickosti na úrovni viac ako 98 %, by sa mohli používať na potvrdenie toho, že osoba v minulosti prekonala infekciu COVID-19.⁸⁷ Čím vyššia je špecifickosť testu, ktorý sa má použiť na potvrdenie toho, že osoba chorobu prekonala, tým vyššia je jeho validita.

⁸⁴ https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/regulation_amending_regulation_eu_2021_-_953.pdf.

⁸⁵ https://ec.europa.eu/health/health-security-and-infectious-diseases/crisis-management/covid-19-diagnostic-tests_sk.

⁸⁶ https://ec.europa.eu/health/system/files/2022-01/covid-19_rat_common-list_en.pdf.

⁸⁷ <https://www.ecdc.europa.eu/sites/default/files/documents/Options-for-the-use-of-rapid-antigen-tests-for-COVID-19-first-update.pdf>.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti a na základe ďalších konzultácií s Výborom pre zdravotnú bezpečnosť Komisia 22. februára 2022 prijala delegované nariadenie, ktorým sa mení nariadenie o digitálnom COVID preukaze EÚ, s cieľom stanoviť, že potvrdenia o prekonaní ochorenia sa môžu vydávať aj po pozitívnom výsledku rýchleho antigénového testu uvedeného v spoločnom zozname EÚ a vykonaného zdravotníkymi pracovníkmi alebo kvalifikovaným testujúcim personálom v členskom štáte, v ktorom sa test vykonal⁸⁸.

2.8.4. Možné vydávanie potvrdení o prekonaní ochorenia na základe výsledkov testu na protilátky

V prvej správe Európskemu parlamentu a Rade o uplatňovaní nariadenia o digitálnom COVID preukaze EÚ sa Komisia zaoberala aj možným vydávaním potvrdení o prekonaní ochorenia na základe výsledkov testov na protilátky. Komisia dospela k záveru, že na základe vedeckých usmernení nezvažuje zmenu nariadenia o digitálnom COVID preukaze EÚ s cieľom umožniť vydávanie potvrdení o prekonaní ochorenia na základe výsledkov testov na protilátky.

Ako sa uvádza aj v prvej správe, ECDC sa domnieva, že výsledky testov na protilátky nie sú vhodné na posúdenie obdobia infekcie a imunitného stavu osoby. ECDC toto stanovisko nezmenilo, ako je možné vidieť aj v novej správe zverejnenej 10. februára 2022⁸⁹. Hlavným záverom prvej aktualizácie správy je, že testy na protilátky nie je možné použiť na vydávanie ani predlžovanie digitálnych COVID preukazov. Je to najmä preto, že, po prvé, hoci pozitívny výsledok testu na protilátky môže ukázať predošlú infekciu alebo očkovanie, nemožno ho použiť na určenie toho, či je osoba aktuálne infekčná alebo chránená pred infekciou. Takisto nedokáže určiť obdobie infekcie (ak nie je k dispozícii pozitívny diagnostický test). Po druhé, v súčasnosti nie je známy rozsah hladín protilátok, ktoré zodpovedajú ochrane pred infekciou alebo závažným ochorením. Navyše existujú výrazné odlišnosti medzi jednotlivcami a cieľovými protilátkami v úrovni a miere poklesu protilátok, ktoré závisia od faktorov, ako sú vek, genetický stav a stav imunity, vírusová nálož a závažnosť ochorenia v dôsledku predchádzajúcej infekcie vírusom SARS-CoV-2. Nie je preto možné vypočítať štandardnú predvídateľnú mieru. Po tretie, existujú rôzne testy na protilátky a je nesmierne náročné porovnať ich výsledky vzhľadom na ich rozmanitosť a chýbajúcu štandardizáciu (celosvetovo aj v rámci členských štátov). Napokon existuje riziko, že protilátky zistené v súčasnosti používanými komerčnými testami nezabránia infekcii novými variantmi vírusu SARS-CoV-2.

Vzhľadom na uvedené Komisia trvá na svojom stanovisku nezmeniť nariadenie o digitálnom COVID preukaze EÚ v súvislosti s týmto bodom.

⁸⁸ Delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2022/256 z 22. februára 2022, ktorým sa mení nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/953, pokiaľ ide o vydávanie potvrdení o prekonaní ochorenia na základe rýchlych antigénových testov (Ú. v. EÚ L 42, 23.2.2022. s. 4).

⁸⁹ <https://www.ecdc.europa.eu/en/publications-data/use-antibody-tests-sars-cov-2>.

2.8.5. Obdobie platnosti potvrdení o prekonaní ochorenia

Komisia v poslednej správe takisto dospela k záveru, že na základe vedeckých usmernení nezvažuje predĺženie obdobia platnosti potvrdení o prekonaní ochorenia nad rámec 180 dní odo dňa prvého pozitívneho výsledku testu. Ako uviedlo ECDC, neexistujú dostatočné dôkazy, ktoré by podporili predĺženie obdobia platnosti.

Existujú len obmedzené poznatky o trvaní imunity u osôb infikovaných vírusom SARS-CoV-2 nad rámec obdobia 180 dní. Posudzovanie platnosti potvrdení o prekonaní ochorenia je dynamický proces, ktorý závisí od nových vedeckých dôkazov a na ktorý vplyvajú zmeny v dominantných kmeňoch vírusu SARS-CoV-2, ktoré kolujú v danom okamihu.⁹⁰

ECDC naďalej pravidelne posudzuje obdobie platnosti potvrdení o prekonaní ochorenia tým, že monitoruje najnovšie dostupné vedecké dôkazy. Stále je k dispozícii len málo spoľahlivých dôkazov o rozsahu a trvaní imunity voči variantu omikron. ECDC sa domnieva, že aktuálne neexistuje dôvod na zmenu súčasného trvania platnosti potvrdenia o prekonaní ochorenia, ktorá predstavuje 180 dní.

Vzhľadom na uvedené Komisia aktuálne neuvažuje nad zmenou nariadenia o digitálnom COVID preukaze EÚ, ktorou by sa predĺžilo obdobie platnosti potvrdení o prekonaní ochorenia.

2.9. Predĺženie účinnosti nariadenia

Ako je vysvetlené v oddiele 2.1.1, Komisia sa domnieva, že je potrebné predĺžiť účinnosť systému digitálneho COVID preukazu EÚ o 12 mesiacov, keďže je reálne možné, že v druhej polovici roka 2022 by mohlo dôjsť k opätovnému nárastu počtu infekcií, a to aj v dôsledku výskytu nových znepokojujúcich variantov vírusu SARS-CoV-2. Členské štáty preto môžu považovať za potrebné zachovať alebo opätovne zaviesť požiadavku, aby občania EÚ, ktorí uplatňujú svoje právo na voľný pohyb, predkladali dôkaz o očkovaní proti ochoreniu COVID-19, testovaní alebo prekonaní tohto ochorenia aj počas určitého obdobia po 30. júni 2022. V takomto prípade by sa malo predísť tomu, aby boli občania EÚ pozbavení možnosti použiť svoje digitálne COVID preukazy EÚ ako účinný a bezpečný spôsob na dokázanie svojho stavu v súvislosti s ochorením COVID-19, ktorý zároveň chráni ich súkromie. Komisia preto 3. februára 2022 navrhla predĺžiť účinnosť nariadenia o digitálnom COVID preukaze EÚ o jeden rok, a to do 30. júna 2023.

Komisia súbežne s tým navrhla aj predĺženie účinnosti nariadenia (EÚ) 2021/954, ktorým sa rozširuje pôsobnosť pravidiel stanovených v nariadení o digitálnom COVID preukaze EÚ aj na štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí nepatria do pôsobnosti uvedeného nariadenia, ale

⁹⁰ <https://www.ecdc.europa.eu/en/publications-data/covid-19-omicron-risk-assessment-further-emergence-and-potential-impact>.

ktorí sa oprávnenne zdržiavajú na území členských štátov alebo na ňom majú oprávnený pobyt a ktorí sú oprávnení cestovať do iných členských štátov v súlade s právom EÚ.⁹¹

Návrh Komisie okrem toho obsahuje aj niekoľko dodatočných zmien nariadenia:

Po prvé, ako už sa uvádza v predchádzajúcom texte, Komisia navrhla zahrnúť laboratórne antigénové testy vysokej kvality medzi typy testov, v prípade ktorých možno vydať potvrdenie o vykonaní testu. Cieľom je rozšíriť rozsah typov diagnostických testov v čase, keď sú testy na COVID-19 veľmi žiadané (pozri aj oddiel 2.8.2).

Po druhé sa v návrhu objasňuje, že potvrdenia o očkovaní obsahujú správny celkový počet dávok podaných v akomkoľvek členskom štáte, nielen v členskom štáte, ktorý potvrdenie vydáva. Cieľom je riešiť praktické obavy občanov týkajúce sa potvrdení, v ktorých sa uvádza nesprávny počet dávok, keď jednotlivé dávky vakcíny boli podané v rôznych členských štátoch (pozri aj oddiel 2.1.5).

V návrhu je napokon stanovené, že potvrdenia možno vydávať aj osobám, ktoré sa zúčastňujú na klinických skúšaníach, t. j. štúdiách uskutočňovaných s cieľom preskúmať bezpečnosť alebo účinnosť lieku, bez ohľadu na to, či bola účastníkom podaná potenciálna vakcína proti ochoreniu COVID-19 alebo dávka podaná kontrolnej skupine, aby nedošlo k znehodnoteniu výskumu. Digitálny COVID preukaz EÚ vydaný účastníkom skúšania môžu potom uznávať aj iné členské štáty.

Pokračujúci vývoj vakcín proti ochoreniu COVID-19 a štúdie vykonávané s týmito vakcínami majú kľúčový význam, najmä vzhľadom na vznik nových znepokojujúcich variantov vírusu SARS-CoV-2. Je teda dôležité uľahčovať účasť dobrovoľníkov na klinických skúšaníach. Odopretie prístupu dobrovoľníkov k digitálnym COVID preukazom EÚ by mohlo výrazne odrádzať od účasti, čo by oddialilo dokončenie klinického skúšania a malo by negatívny vplyv na verejné zdravie.

3. ZÁVER A ĎALŠIE KROKY

Systém digitálneho COVID preukazu EÚ mal a stále má veľmi pozitívny vplyv na voľný pohyb v čase, keď členské štáty naďalej obmedzujú cestovanie z dôvodov verejného zdravia. Zabezpečuje, aby občania mohli využívať právo získať interoperabilné a vzájomne uznané potvrdenia o očkovaní proti ochoreniu COVID-19, vykonaní testu a prekonaní tohto ochorenia, ktoré môžu použiť pri uplatňovaní svojho práva na voľný pohyb. Ak členské štáty upustia od určitých obmedzení voľného pohybu pre osoby, ktoré majú dôkaz o očkovaní, vykonaní testu alebo prekonaní ochorenia, nariadením o digitálnom COVID preukaze EÚ sa zabezpečuje, že občania môžu tieto výnimky využívať. Digitálny COVID preukaz EÚ zabránil vzniku roztriešteného systému rozličných vnútroštátnych potvrdení.

⁹¹ Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2021/954 o rámci pre vydávanie, overovanie a uznanie interoperabilných potvrdení o očkovaní proti ochoreniu COVID-19, o vykonaní testu a prekonaní tohto ochorenia (digitálny COVID preukaz EÚ), pokiaľ ide o štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa oprávnenne zdržiavajú na území členských štátov alebo v nich majú oprávnený pobyt, počas pandémie ochorenia COVID-19 [COM(2022) 55 final].

Ak budú aj po 30. júni 2022 stále platiť určité obmedzenia voľného pohybu z dôvodov verejného zdravia, napríklad v prípade opätovného nárastu počtu infekcií v druhej polovici roka 2022, malo by sa predísť tomu, aby bola občanom EÚ odopretá možnosť využívať svoje digitálne COVID preukazy EÚ ako účinný a bezpečný spôsob preukazovania svoju stavu v súvislosti s ochorením COVID-19, ktorý zároveň chráni ich súkromie. Komisia preto navrhla predĺžiť účinnosť nariadenia o digitálnom COVID preukaze EÚ o jeden rok, a to do 30. júna 2023.

Digitálny COVID preukaz EÚ, ako aj snahy o zavedenie koordinovaného prístupu k cestovaniu na úrovni EÚ vo všeobecnosti uvítali združenia v oblasti cestovania a cestovného ruchu ako dôležitý nástroj, ktorý občanom umožňuje cestovať poskytovaním potrebnej predvídateľnosti a v cestovaní ich povzbudzuje. Pozitívny vplyv systému digitálneho COVID preukazu EÚ presahuje hranice EÚ, keďže sa z neho stala svetová norma, ktorá je pevne založená na hodnotách EÚ týkajúcich sa otvorenosti, bezpečnosti a ochrany údajov. Tento úspech prispel k obnoveniu bezpečného medzinárodného cestovania a celosvetovému oživeniu. Komisia sa bude naďalej podieľať na podpore medzinárodného rozmeru digitálneho COVID preukazu EÚ.

Komisia bude naďalej pozorne sledovať vedecký vývoj, aby v prípade potreby mohla prispôsobiť systém digitálneho COVID preukazu EÚ tak, ako to urobila nedávno zavedením štandardného obdobia uznávania potvrdení o očkovaní, umožnením vydávania potvrdení o prekonaní ochorenia na základe výsledkov rýchlych antigénových testov a vyvinutím mechanizmu na výmenu zoznamov zrušených potvrdení.

Okrem toho bude naďalej úzko spolupracovať s členskými štátmi s cieľom zabezpečiť dobre koordinovaný, predvídateľný a transparentný prístup k prijímaniu akýchkoľvek potrebných obmedzení voľného pohybu počas pandémie ochorenia COVID-19. Členské štáty sa vyzývajú, aby zrušili všetky cestovné obmedzenia vrátane povinnosti predložiť digitálny COVID preukaz EÚ, a to hneď, ako to umožní epidemiologická situácia.

Komisia je naďalej v plnej miere odhodlaná čo najskôr obnoviť neobmedzený voľný pohyb. Hoci digitálny COVID preukaz EÚ svedčí o schopnosti inštitúcií EÚ a členských štátov dosahovať konkrétne výsledky v prospech občanov EÚ, jeho ukončenie bude náznakom konca pandémie a s ňou súvisiacich obmedzení.